

Udskriftsdato: 14. december 2025

2012/1 LSF 107 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om retsafgifter, tinglysningsafgiftsloven og lov om tinglysning
(Afgiftsfri opslag i og udskrift af akter fra det digitale tinglysningssystem, ændring af den faste del af tinglysningsafgiften samt visse udvidelser af reglerne om virksomhedspant)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2012-7010-0058

Forslag

til

Lov om ændring af lov om retsafgifter, tinglysningsafgiftsloven og lov om tinglysning

(Afgiftsfri opslag i og udskrift af akter fra det digitale tinglysningssystem, ændring af den faste del af tinglysningsafgiften samt visse udvidelser af reglerne om virksomhedspant)

§ 1

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 8. september 2006, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 168 af 12. marts 2008, lov nr. 1550 af 21. december 2010 og senest ved § 3 i lov nr. 325 af 11. april 2012, foretages følgende ændringer:

1. I *overskriften* til kapitel 8 ændres »og forespørgsler« til: »mv.«
2. I § 48 indsættes som *stk. 3*:
»*Stk. 3.* For opslag i og udskrifter af akter fra det digitale tinglysningssystem finder stk. 1, 1. pkt., ikke anvendelse. For Tinglysningsrettens udfærdigelse af udskrifter svares dog afgift efter stk. 1, 1. pkt.«
3. §§ 49 a og 49 b ophæves.

§ 2

I tinglysningsafgiftsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 462 af 14. maj 2007, som ændret bl.a. ved § 10 i lov nr. 577 af 6. juni 2007 og senest ved lov nr. 295 af 11. april 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 2, *stk. 1*, affattes således:
»Den del af afgiftsbeløb efter denne lov, der er beregnet som en procentdel, afrundes opad til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.«
2. I § 4, *stk. 1*, § 5, *stk. 1* og 3, § 5 a, *stk. 2*, § 6, § 6 a, § 7, *stk. 1-3*, og § 9, *stk. 1, 1. og 2. pkt.*, ændres »1.400 kr.« til: »1.660 kr.«
3. I § 8, *stk. 1, nr. 7*, ændres »eller § 47, stk. 2,« til: »§ 47, stk. 2, eller § 47 e, stk. 5,«, og »eller § 47, stk. 6« ændres til: »§ 47, stk. 6, eller § 47 e, stk. 9«.
4. § 23, *stk. 1, 1. pkt.*, ophæves, og i stedet indsættes:
»Afgift, som er indbetalt ved tinglysning eller registrering, godtgøres af told- og skatteforvaltningen efter anmodning. Den del af afgiftsbeløb vedrørende tinglysning, der ikke er beregnet som en procentdel, godtgøres ikke.«

§ 3

I lov om tinglysning, jf. lovbekendtgørelse nr. 158 af 9. marts 2006, som ændret senest ved lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 47 c, *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »skadesløsbrev«: »eller ejerpantebrev«.

2. § 47 c, stk. 3, nr. 3, affattes således:

»3) de i § 42 c nævnte køretøjer, såfremt pantsætteren driver erhvervsvirksomhed med køb og salg af køretøjer,«

3. I § 47 c, stk. 5, ændres »virksomhedspanthaveren« til: »virksomhedspanthaver«.

4. I § 47 c indsættes som stk. 6 og 7:

»Stk. 6. Tinglyst virksomhedspant skal respektere underpant i løsøre, jf. § 47, der er tinglyst ved virksomhedspantsætters erhvervelse af den pågældende genstand. Tilsvarende gør sig gældende i forhold til gyldigt aftalt ejendomsforbehold i løsøre.

Stk. 7. Tinglyst virksomhedspant skal respektere ejendomsforbehold og underpant i de i § 42 c nævnte køretøjer, der er tinglyst ved virksomhedspantsætters erhvervelse af det pågældende køretøj.«

5. § 47 e, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. § 42 g, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse med hensyn til skadesløsbreve og ejerpantebreve som nævnt i § 47 c, stk. 1, og skadesløsbreve som nævnt i § 47 d, stk. 1.«

6. Efter § 47 f indsættes:

»§ 47 g. Underpant i ejerpantebreve, der giver virksomhedspant, skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om pantebrevet, og mod aftaler om eller retsforfølgning mod det pantsatte.

Stk. 2. Underpant i ejerpantebreve efter § 47 c, stk. 1, der skal fortrænge en utinglyst underpanteret i et ejerpantebrev eller inden for ejerpantebrevets ramme, skal selv være tinglyst, og erhververen ifølge aftalen være i god tro.

Stk. 3. § 1 a, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse for en panthaver med tinglyst underpant i et ejerpantebrev, der giver virksomhedspant.

Stk. 4. § 15, stk. 6, finder tilsvarende anvendelse ved tinglysning af rettigheder i et ejerpantebrev, der giver virksomhedspant, eller inden for ejerpantebrevets ramme.

Stk. 5. Overdragelse eller anden overførsel af rettigheder som nævnt i stk. 5 skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om den pågældende rettighed, og mod retsforfølgning mod rettigheden.

Stk. 6. Ved overdragelse til eje eller pant af tinglyste negotiable ejerpantebreve, der giver virksomhedspant, finder §§ 27 a-31 anvendelse. Et tinglyst ejerpantebrev, der giver virksomhedspant, er ikke negotiabelt, medmindre dette klart fremgår af pantebrevet. Skadesløsbreve er ikke negotiable pantebreve.

Stk. 7. Efterstillede panthaveres tiltræden af et virksomhedspant skal ske med respekt af foranstående panthavere.«

7. I § 49 c, stk. 5, udgår », herunder om anmelderens betaling af et gebyr for denne meddelelse«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrund
 - 2.1. Fri adgang til oplysninger i tinglysningssystemet
 - 2.2. Indførelse af regler om virksomhedspant og lovovervågning
3. Afgiftsbetaling mv. i forbindelse med tinglysning
 - 3.1. Gældende ret
 - 3.1.1. Retsafgiftslovens regler vedrørende opslagsafgiften mv.
 - 3.1.2. Adkomsthaverbreve
 - 3.1.3. Tinglysningsafgiftsloven
 - 3.2. Justitsministeriets overvejelser
4. Udvidelse af virksomhedspanteordningen
 - 4.1. Gældende ret
 - 4.1.1. Reglerne om virksomhedspant generelt
 - 4.1.2. Motorkøretøjer
 - 4.1.3. Stiftelse af virksomhedspant ved ejerpantebrev
 - 4.1.4. Afgiftsfritagelse i tinglysningsafgiftsloven
 - 4.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 4.2.1. Motorkøretøjer mv.
 - 4.2.2. Stiftelse af virksomhedspant ved ejerpantebrev
 - 4.2.3. Prioritetsstillingen ved fremtidige erhvervelser, som bliver omfattet af virksomhedspant
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
7. Administrative konsekvenser for borgerne
8. Miljømæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer mv.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er dels at afskaffe den særskilte afgiftsbetaling forbundet med opslag i og adgang til oplysninger i tinglysningssystemet, dels at foretage visse udvidelser af reglerne vedrørende virksomhedspant.

Med lovforslaget fjernes den særskilte afgiftsbetaling for opslag i tingbøgerne, således at adgangen til at foretage forespørgsler i den digitale tingbog, personbog og andelsboligbog fremadrettet bliver afgiftsfri. Endvidere bliver adgangen til de tinglyste dokumenter samt muligheden for udskrift heraf også afgiftsfri. Med forslaget vil der således være fri adgang til oplysninger i hele tinglysningssystemet.

Med forslaget vil adgangen til tinglysningssystemet blive gjort lettere og hurtigere for brugerne, idet der ikke vil være behov for, at man er logget ind i systemet, eller at man inden oplysningerne kan tilgås har været igennem en betalingsside. Endvidere vil adgangen til at tilgå og udskrive oplysninger i de tinglyste dokumenter sikre en lettere adgang til indholdet af de tinglyste dokumenter og vil dermed også kunne

være med til at smidiggøre processen omkring søgning af oplysninger i eksisterende dokumenter samt tinglysning af nye rettigheder.

Samtidig med afskaffelsen af den særskilte afgiftsbetaling for opslag mv. i tinglysningssystemet ændres den faste del af tinglysningsafgiften fra 1.400 til 1.660 kr. Forslaget medfører ikke en merindtægt for det offentlige, idet der med den forslåede justering af den faste del af tinglysningsafgiften alene sikres, at lovforslaget ikke medfører tab af indtægter eller merudgifter for staten som følge af ovennævnte afgiftsfritagelse.

Endvidere foreslås med lovforslaget visse udvidelser af reglerne om virksomhedspant. Det foreslås bl.a. med lovforslaget, at virksomhedspant kan stiftes også ved ejerpantebrev (og ikke kun ved skadesløsbrev).

Endvidere foreslås det, at virksomhedspanteordningen udvides til også at omfatte motorkøretøjer mv., hvis pantsætteren driver erhvervsvirksomhed med køb og salg af køretøjer.

Desuden foreslås det at lovfæste principperne vedrørende prioritetsstillingen mellem på den ene side virksomhedspantet og på den anden side individuelle panterettigheder vedrørende aktiver, som erhverves af virksomhedspantsætteren efter tinglysning af virksomhedspantet.

Endelig foreslås det at ændre tinglysningsafgiftsloven, så lovens bestemmelse om afgiftsfritagelse for ejerpantebreve ligeledes gælder for tinglysning af ejerpantebreve i forbindelse med virksomhedspant.

2. Baggrund

2.1. Fri adgang til oplysninger i tinglysningssystemet

Med digitaliseringen af tinglysningssystemet blev adgangen til tinglysningsdata gjort lettere, idet enhver med internetadgang blev givet mulighed for at foretage opslag i det digitale tinglysningssystem.

Opslag i tingbøgerne er imidlertid afgiftsbelagt efter retsafgiftsloven. Endvidere skal der betales særskilt retsafgift, hvis der ønskes adgang til og udskrift fra de tinglyste dokumenter.

Herudover opkræves et særskilt gebyr for Tinglysningsrettens udsendelse af orienteringsskrivelser – adkomsthaverbreve – i de tilfælde, hvor tinglysning af pant foretages i henhold til tinglysningslovens kapitel 7 b om autoriserede anmeldere.

Opkrævningen af retsafgifterne foretages i forbindelse med den enkelte søgning eller i henhold til kreditkundeordningen, hvorefter der foretages månedlige bagudrettede opkrævninger af afgiften, jf. retsafgiftslovens § 49 a, stk. 4.

Udover retsafgiftslovens gebyrer vedrørende opslag mv. i tinglysningssystemet samt udgifterne til udsendelse af adkomsthaverbreve svares der ved tinglysning af rettigheder i tinglysningssystemet afgift efter tinglysningsafgiftsloven, jf. lov nr. 462 af 14. maj 2007 om afgift af tinglysning og registrering af ejer og panterettigheder mv. med senere ændringer (herefter tinglysningsafgiftsloven).

Tinglysningsafgiften betales ved tinglysningen. Kompetencen til at træffe afgørelse om afgiften tilkommer told- og skatteforvaltningen, der også forestår opkrævningen, såfremt afgiften ikke betales ved tinglysningen, eller hvis der betales for lidt. Reglerne om afgiftsbetaling fremgår af kapitel 4 i tinglysningsafgiftsloven.

Udgifterne, der svares til det offentlige i forbindelse med tinglysning, er således i dag fordelt på flere forskellige regler, jf. nærmere nedenfor under pkt. 3.1.1.-3.1.3.

2.2. Indførelse af regler om virksomhedspant og lovovervågning

2.2.1. Den 1. januar 2006 trådte en række nye regler om virksomhedspant i kraft, jf. lov nr. 560 af 24. juni 2005 om ændring af tinglysningsloven, konkursloven og andre love (Virksomhedspant). Reglerne blev udformet på grundlag af forslag fra udvalget om virksomhedspant i betænkning nr. 1459/2005 (herefter ”betænkningen”).

I forbindelse med justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 18 af 6. juni 2006 fra Folketingets Retsudvalg om lovforslaget (L 162) udtalte justitsministeren, at loven ville blive undergivet lovovervågning, således at Justitsministeriet senest 3 år efter dens ikrafttræden skulle fremlægge en redegørelse for Folketinget om lovens generelle virkninger for de almindelige kreditorer og for erhvervsvirksomhedernes finansieringsmuligheder.

Den 29. januar 2009 afgav Justitsministeriet en redegørelse til Folketingets Retsudvalg om lovovervågning af reglerne om virksomhedspant. Af redegørelsens konklusion fremgår bl.a., at virksomhedspanteordningen endnu ikke havde opnået den forventede faktiske udbredelse. Endvidere fremgår det, at indførelsen af virksomhedspant og fordringspant på baggrund af de modtagne høringssvar syntes at have haft en positiv virkning for nogle erhvervsdrivendes finansieringsmuligheder, men at der dog ikke forelå sikre oplysninger herom. Hvad angår ordningens virkninger for de almindelige kreditorer forelå der ikke de fornødne oplysninger om skifteretternes behandling af konkursboer, hvor der havde været virksomhedspant eller fordringspant. På den baggrund fandt Justitsministeriet, at lov om virksomhedspant fortsat burde være undergivet lovovervågning.

2.2.2. Den 8. februar 2012 afgav Justitsministeriet en yderligere redegørelse til Folketingets Retsudvalg om lovovervågning af reglerne om virksomhedspant. Det fremgår af redegørelsen, at indførelsen af virksomhedspant grundlæggende har haft de forventede virkninger dels for de almindelige kreditorer, idet de usikrede kreditorer er blevet stillet ringere og har fået et større dividendetab ved konkurs, dels for virksomhedernes finansieringsmuligheder, idet ordningen dog har fået en mindre udbredelse end forventet.

Det var Justitsministeriets samlede vurdering, at der på baggrund af de foreliggende oplysninger ikke er grundlag for at foretage mere vidtgående ændringer af reglerne om virksomhedspant. Samtidig var det Justitsministeriets opfattelse, at de erfaringer, som fremgår af de modtagne høringssvar, gav anledning til at overveje visse spørgsmål, der eventuelt vil kunne danne grundlag for en justering af reglerne om virksomhedspant.

Justitsministeriet tilkendegav i redegørelsen således at ville overveje spørgsmålet om at give mulighed for at anvende ejerpandebrev i forbindelse med virksomhedspant og en udvidelse af virksomhedspanteordningen til også at omfatte motorkøretøjer mv., der er eller har været indregistreret. Justitsministeriet ville endvidere overveje, om der i givet fald kunne være anledning til at præcisere prioritetsstillingen mellem på den ene side et individualiseret underpant eller gyldigt ejendomsforbehold og på den anden side virksomhedspanthaver.

Justitsministeriet tilkendegav at ville orientere Folketingets Retsudvalg om resultatet af overvejelserne inden udgangen af 2012.

Denne del af lovforslaget fremsættes på baggrund af disse overvejelser.

3. Afgiftsbetaling mv. i forbindelse med tinglysning

3.1. Gældende ret

3.1.1. Retsafgiftslovens regler vedrørende opslagsafgiften mv.

Reglerne om afgift for opslag i tingbogen, personbogen og andelsboligbogen følger af retsafgiftslovens § 49 a. Afgiften udgør 30 kr. pr. opslag og 120 kr. for et fuldt opslag vedrørende en fast ejendom.

Til hovedreglen om afgiftsbetaling ved opslag i tingbøgerne gælder der visse undtagelser, herunder at afgiftsfri opslag kan foretages af ejendommens ejer og af offentlige forvaltningsmyndigheder, forudsat at der i sidstnævnte tilfælde er tale om ikke-erhvervsmæssigt øjemed, samt at opslag, der foretages fra terminaler ved retterne i ikke-erhvervsmæssigt øjemed, er afgiftsfri, jf. retsafgiftslovens § 49 a, stk. 2. Endvidere falder opslagsafgiften konkret bort, hvis der inden for seks dage fra et automatisk opslag foretages anmeldelse til tinglysning, jf. retsafgiftslovens § 49 a, stk. 3.

Afgiften opkræves som udgangspunkt i forbindelse med den elektroniske forespørgsel, således at gennemførelse af forespørgslen alene er mulig, når der er foretaget afgiftsbetaling. Dog er der også mulighed for, at opslagsafgiften mv. med Tinglysningsrettens tilladelse opkræves månedsvis bagud. Denne ordning betegnes kreditkundeordningen, jf. retsafgiftslovens § 49 a, stk. 4.

Udover retsafgiftslovens regler vedrørende afgift forbundet med opslag i tingbøgerne, følger det af retsafgiftslovens § 48, at der betales afgift for adgang til eller udskrift af de akter, der ligger til grund for den foretagne tinglysning. Afgiften forbundet hermed er 175 kr. Samme afgift betales også i de tilfælde, hvor Tinglysningsretten anmodes om at udfærdige en officiel tingbogsattest.

I modsætning til opslag i tingbogen, personbogen og andelsboligbogen er opslag i bilbogen afgiftsfritaget. Denne ordning blev indført i forbindelse med digitaliseringen af bilbogen, hvor det samtidig blev gjort pligtmæssigt at foretage opslag i bilbogen med henblik på at kontrollere, hvilke rettigheder der fremgår heraf forud for udbetaling af forsikringserstatning. Ordningen med afgiftsfrie opslag i bilbogen har ført til et ændret forbrugsmønster, hvor der hyppigere foretages opslag i bilbogen med henblik på anvendelse af de oplysninger, der er indeholdt heri.

3.1.2. Adkomsthaverbreve

Med indførelsen af ordningen for digital tinglysning, jf. lov nr. 539 af 8. juni 2006 om ændring af lov om tinglysning og forskellige andre love (Digital tinglysning), blev der skabt mulighed for, at tinglysning af pant kan foretages af en autoriseret anmelder, jf. reglerne herom i kapitel 7 b i tinglysningsloven. Med ordningen kan der ske tinglysning af panterettigheder, uden at der indsendes en fuldmagt til Tinglysningsretten. I disse tilfælde er det den autoriserede anmelder, der kontrollerer, at det digitale dokument stammer fra den i tingbogen berettigede eller fra en anden efter samtykke fra den berettigede. Dette er en afvigelse af den almindelige ordning, hvorefter det er Tinglysningsretten, der kontrollerer, om dokumentet hidrører fra den tingbogsberettigede.

I forbindelse med indførelse af ordningen vedrørende autoriserede anmeldere blev der i tinglysningsloven § 49 c, stk. 5, givet en bemyndigelse til justitsministeren til at fastsætte regler om, at retten i forbindelse med tinglysning, der sker i henhold til reglerne om autoriserede anmeldere, skal sende meddelelse til den, der ifølge tingbogen er berettiget til at disponere over den pågældende rettighed, herunder om anmelderens betaling af et gebyr for denne meddelelse.

Bemyndigelsen er udnyttet ved fastsættelse af regler herom i § 25 i bekendtgørelsen nr. 763 af 20. juli 2009 om adgang til tinglysningssystemet og tinglysningsmåden med senere ændringer (herefter adgangs-bekendtgørelsen). Efter denne bestemmelse sender Tinglysningsretten en orientering til den tingbogsberettigede, når der tinglyses et dokument af en autoriseret anmelder. For denne orientering opkræves der et omkostningsbestemt gebyr på 7 kr. pr. brev. Opkrævningen foretages særskilt efter kreditkundeordningen, dvs. månedlig opkrævning bagudrettet hos den pågældende autoriserede anmelder.

3.1.3. Tinglysningsafgiftsloven

Tinglysningsafgiftsstrukturen fik sin nuværende udformning med lov nr. 382 af 2. juni 1999, som trådte i kraft den 1. januar 2000. Med loven indførtes der et system, hvormed der for de afgiftsbelagte tinglysninger svares en fast tinglysningsafgift på 1.400 kr. samt en variable afgift, der udregnes som en procentdel af værdien af den sum, som tinglysningen vedrører (0,6 pct. af ejerskiftesummen, jf. § 4 i tinglysningsafgiftsloven, 1,5 pct. af pantesummen, jf. § 5 i tinglysningsafgiftsloven, eller 1,5 pct. af det beløb, som skal sikres med et ejendomsforbehold i biler mv., jf. § 6 i tinglysningsafgiftsloven).

Med lov nr. 295 af 11. april 2011 er der foretaget en række tilpasninger af tinglysningsafgiftsloven som følge af indførelsen af digital tinglysning samt visse forenklinger af reglerne for beregning og overførsel af afgifter ved låneomlægning. Også efter tilpasningerne er der holdt fast i den grundliggende opdeling af afgiften i en fast og en variabel tinglysningsafgift, som også størrelsesmæssigt svarer til de satser, der blev fastsat i 1999. Derimod er der med tilpasningerne bl.a. ændret ved fastlæggelsen af den sum, som den variable tinglysningsafgift skal beregnes af, samt foretaget en forenkling af bl.a. beregningsmetoden ved overførsel af afgift.

Efter tinglysningsafgiftsloven svares den faste tinglysningsafgift i alle tilfælde, hvor tinglysningsdispositionen er afgiftsbelagt. Det følger således af tinglysningsafgiftslovens § 7, at der for andre tinglysninger end dem, der er nævnt i lovens §§ 4-6a (vedrørende bl.a. ejerskifte, pant og ejendomsforbehold i motorkøretøjer mv.), svares den faste tinglysningsafgift.

Efter tinglysningsafgiftsloven er der imidlertid også en række tinglysningsdispositioner, som er afgiftsfritaget. Det drejer sig bl.a. om underpant i ejerpantebreve, om overdragelse af pantebreve til en anden pantnaver, aflysninger, tinglysning af en række retlige begrænsninger der følger af anden lovgivning (herunder tinglysning af værgemål, skifteretsattester, rådighedsfratagelse efter fællesboskifteloven og konkursloven) og visse former for påtegninger.

3.2. Justitsministeriets overvejelser

Indførelsen af digital tinglysning har medført en lettelse i brugernes mulighed for adgang til oplysningerne i tinglysningssystemet. Endvidere har indførelsen af digital tinglysning givet grundlag for et mere effektivt tinglysningssystem, og tinglysningens brugere – private såvel som professionelle, herunder pengeinstitutter, realkreditinstitutter, advokater, ejendomsmæglere og landinspektører – vil i de fleste sager opnå en mere enkel sagsbehandling og registrering af rettigheder. De papirdokumenter, der tidligere blev anvendt som grundlag for tinglysning, er blevet erstattet af digitale dokumenter, og der blev i forbindelse med overgangen til digital tinglysning foretaget indscanning af de allerede tinglyste dokumenter, således at alle tinglyste dokumenter nu er at finde som digitale filer.

Med etableringen af et lettere tilgængeligt tinglysningssystem er der skabt grundlag for, at ekspeditionerne i forbindelse med køb, salg og belåning af f.eks. fast ejendom bliver enklere, og dermed at de administrative byrder forbundet med brugen af systemet reduceres.

Betalingen af den særskilte opslagsafgift samt afgift for adgang til og udskrift af de tinglyste dokumenter opfattes imidlertid fortsat som en barriere i forhold til tilgængeligheden af de tinglyste oplysninger. Endvidere udgør brugernes håndtering af de forskellige opkrævningsordninger, der eksisterer i forhold til brug af og tinglysning i tinglysningssystemet, en administrativ byrde. Hertil kommer at den nuværende afgiftsstruktur ikke giver et incitament til at sikre den mest optimale udnyttelse af oplysningerne i tinglysningssystemet. Afgiftsbetalingen kan således i visse tilfælde afholde brugerne fra at foretage nye opslag forud for tinglysning, som sikrer, at tinglysningen baserer sig på aktuelle oplysninger.

For at sikre at oplysninger i tinglysningsystemet i videst muligt omfang nyttiggøres, og at tinglysningerne i vidst muligt omfang baserer sig på helt opdaterede tingbogsoplysninger, foreslås det derfor, at opslag i tingbøgerne gøres afgiftsfri. Endvidere foreslås det at afskaffe den særskilte gebyrbetaling for Tinglysningsrettens udsendelse af orienteringsbreve til den tingbogsberettigede i forbindelse med tinglysning af pant anmeldt af en autoriseret anmelder.

Samtidig hermed foreslås det at forhøje af den faste del af tinglysningsafgiften med henblik på at sikre, at forslaget samlet set ikke medfører tab af indtægter – eller merudgifter – for det offentlige. Der henvises nærmere herom til de økonomiske bemærkninger under pkt. 5 og 6.

4. Udvidelse af virksomhedspanteordningen

4.1. Gældende ret

4.1.1. Reglerne om virksomhedspant generelt

Ved lov nr. 560 af 24. juni 2005 om ændring af tinglysningsloven, konkursloven og andre love (Virksomhedspant) blev der indført nye regler i tinglysningsloven om virksomhedspant, hvorefter indehaveren af en erhvervsvirksomhed for en række aktivtypers vedkommende har mulighed for samlet at underpantsette, hvad virksomheden ejer og fremtidig erhverver. Virksomhedspant er et 'flydende' pant, idet varelageret mv. kan udskilles ifølge regelmæssig drift af virksomheden, mens nye aktiver, som virksomheden erhverver, og som er omfattet af en af de pantsatte kategorier, automatisk bliver omfattet af virksomhedspantet.

Efter tinglysningslovens § 47 c, stk. 1, kan indehaveren af en erhvervsvirksomhed ved anvendelse af skadesløsbrev underpantsette, hvad virksomheden ejer og fremtidig erhverver (virksomhedspant), jf. stk. 3 og 4. Pantsætning er ikke til hinder for, at aktiver, bortset fra fordringer, udskilles ifølge regelmæssig drift af virksomheden.

Virksomhedspant skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås med pantets ejer, og mod retsforfølgning. Virksomhedspant etableret ved tinglyst skadesløsbrev kan ikke overdrages, jf. § 47 c, stk. 2.

Efter § 47 c, stk. 3, kan virksomhedspant omfatte simple fordringer hidrørende fra salg af varer og tjenesteydelser (nr. 1), lagre af råvarer, halvfabrikata og færdigvarer (nr. 2), de i § 42 c nævnte køretøjer, som ikke er og aldrig har været registreret i Køretøjsregisteret (tidligere Centralregistret for Motorkøretøjer) eller i et tilsvarende udenlandsk register (nr. 3), driftsinventar og driftsmateriel (nr. 4), drivmidler og andre hjælpestoffer (nr. 5), besætning (nr. 6) og goodwill, domænenavne og rettigheder i henhold til patentloven, varemærkeloven, designloven, brugsmodelloven, mønsterloven, ophavsretsloven og lov om beskyttelse af halvlederprodukters udformning (topografi) (nr. 7).

Efter § 47 c, stk. 4, omfatter virksomhedspant uanset stk. 3 dog ikke aktiver omfattet af en tinglyst panteret i medfør af § 37 (om tilbehørspant), uanset hvornår panteretten i den faste ejendom er tinglyst (nr. 1), aktiver, der kan omfattes af en panteret i en andel i en andelsboligforening i medfør af § 42 j, stk. 8 (nr. 2), inventar og varelager omfattet af § 71, stk. 3, i lov om apoteksvirksomhed (nr. 3), de i § 42 c nævnte køretøjer, der er fritaget for registrering (nr. 4), skibe med en bruttotonnage på 5 eller derover og aktiver, der kan omfattes af en panteret i skibe i medfør af sølovens § 28 og § 47 (nr. 5), og luftfartøjer og aktiver, der kan omfattes af en panteret i luftfartøjer i medfør af §§ 1, 22 og 24 i lov om registrering af rettigheder over luftfartøjer (nr. 6).

Som et supplement til virksomhedspanteordningen er der ved tinglysningslovens § 47 d indført en mindre omfattende ordning, hvorefter indehaveren af en erhvervsvirksomhed ved anvendelse af skadesløsbrev

kan underpantsætte virksomhedens udestående og fremtidige simple fordringer hidrørende fra salg af varer og tjenesteydelser (fordringspant), jf. tinglysningslovens § 47 d, stk. 1. Fordringspant skal ligeledes tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås med pantets ejer, og mod retsforfølgning. Fordringspant etableret ved tinglyst skadesløsbrev kan ikke overdrages.

4.1.2. Motorkøretøjer

Efter tinglysningslovens § 47 c, stk. 3, nr. 3, kan virksomhedspant omfatte de i § 42 c nævnte køretøjer, som ikke er og aldrig har været registreret i Køretøjsregisteret eller i et tilsvarende udenlandsk register. Muligheden for at virksomhedspantsætte biler omfatter således kun fabriksnye motorkøretøjer og dermed ikke brugte biler.

Virksomhedspant kan dog ikke omfatte de i § 42 c nævnte køretøjer, der er fritaget for registrering, jf. tinglysningslovens § 47 c, stk. 4, nr. 4. Køretøjer kan være fritaget for registrering i medfør af lov om registrering af køretøjer § 2, stk. 4. Der er ved bekendtgørelse nr. 504 af 30. maj 2012 om registrering af køretøjer mv. fastsat nærmere regler om fritagelse fra registrering. Et køretøj omfattet af tinglysningslovens § 42 c kan bl.a. fritages for registrering, hvis det ganske overvejende anvendes uden for offentlig vej, jf. § 5, nr. 1.

Motorkøretøjer mv., der er eller har været indregistreret – dvs. brugte biler – kan ikke virksomhedspantsættes, men disse biler kan underpantsættes efter reglerne i tinglysningslovens kapitel 6 a om tinglysning i bilbogen.

Reglerne i kapitel 6 a i tinglysningsloven gælder for motorkøretøjer, påhængs- og sættevogne til biler samt campingvogne, jf. tinglysningslovens § 42 c. Ejendomsforbehold og underpant i disse køretøjer skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om køretøjet, og mod retsforfølgning. Det samme gælder retsforfølgning i sådanne køretøjer, for så vidt skyldneren ikke er berøvet rådigheden over køretøjet, jf. § 42 d, stk. 1. Efter § 42 d, stk. 2, skal ejendomsforbehold i motorkøretøjer dog ikke tinglyses for at opnå beskyttelse mod retsforfølgning, hvis køretøjet hverken er eller tidligere har været registreret i Køretøjsregisteret, medmindre køretøjet fritages for registrering. Formålet med bestemmelsen er at gøre det muligt for bilimportører og bilforhandlere at indgå konsignationsaftaler vedrørende levering af fabriksnye biler, uden at tinglysning heraf er nødvendig.

Endvidere skal underpant i ejerpantebreve, der giver pant i motorkøretøjer, tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om pantebrevet, og mod aftaler om eller retsforfølgning mod motorkøretøjet, jf. § 42 d, stk. 3. Endelig skal underpant og retsforfølgning i køretøjet og underpant i ejerpantebreve i motorkøretøjer, som skal fortrænge en utinglyst ret i et ejerpantebrev, der giver pant i motorkøretøjer, eller inden for ejerpantebrevets ramme, selv være tinglyst, og erhververen ifølge aftalen være i god tro, jf. § 42 d, stk. 4.

4.1.3. Stiftelse af virksomhedspant ved ejerpantebrev

Det er efter gældende ret ikke muligt at stifte et virksomhedspant ved anvendelse af ejerpantebrev, idet virksomhedspant alene kan stiftes ved anvendelse af skadesløsbrev, jf. tinglysningslovens § 47 c, stk. 1. Tilsvarende gælder i forhold til fordringspant.

Et ejerpantebrev er et pantebrev udstedt til pantsætteren (ejereren) selv. Et ejerpantebrev i motorkøretøjer, andelsboliger og almindeligt løsøre pantsættes (ligesom ejerpantebreve i fast ejendom) til sikkerhed for en fordring, som ikke fremgår af pantebrevet. Formelt pantsættes ejerpantebrevet, men reelt pantsættes det aktiv, som pantebrevet giver panteret i. Der stiftes således et underpant i ejerpantebrevet, og sikringsakten for underpant i ejerpantebrevet er tinglysning i det relevante tinglysningsregister (tinglysningslovens

§ 42 d, stk. 3, § 42 j, stk. 3, og § 47, stk. 2). Tinglysning af virksomhedspant forudsætter således, at selve ejerpantebrevet er tinglyst. En panthaver med tinglyst underpant i et ejerpantebrev kan i god tro med sikkerhed i ejerpantebrevet og med prioritet forud for senere tinglyste panterettigheder i eller inden for rammen af ejerpantebrevet og retsforfølgning udvide det sikrede gældsforhold indtil det tidspunkt, hvor meddelelse om de efterstående rettigheder er kommet frem til panthaveren. Sekundære underpanthavere i ejerpantebrevet og indbrudspanthavere/-retsforfølgning i aktiver skal således tillige give meddelelse til foranstående underpanthavere for at sikre, at de ikke længere kan udvide gældsforholdet i god tro.

4.1.4. Afgiftsfritagelse i tinglysningsafgiftsloven

Det følger af tinglysningsafgiftslovens § 1, at der skal betales afgift for tinglysning af pant, bortset fra retspant, jf. §§ 5 og 10.

Imidlertid følger det af tinglysningsafgiftslovens § 8, stk. 1, nr. 7, at der er afgiftsfrihed for tinglysning af underpant i et ejerpantebrev og videreoverdragelse af et allerede tinglyst underpant i et ejerpantebrev til en anden panthaver i såvel fast ejendom, motorkøretøjer, andelsbolig og løsøre.

4.2. Justitsministeriets overvejelser

4.2.1. Motorkøretøjer mv.

4.2.1.1. Det fremgår af Justitsministeriets redegørelse fra februar 2012, at flere høringsparter har foreslået, at virksomhedspanteordningen udvides til også at omfatte motorkøretøjer, der er eller har været indregistreret i Køretøjsregisteret eller et tilsvarende udenlandsk register, dvs. brugte biler.

Udvalget om virksomhedspant overvejede i forbindelse med sit arbejde, om en virksomhedspanteordning burde omfatte brugte biler. Udvalget fandt, at et forslag herom ville være af så indgribende karakter i forhold til det eksisterende bilbogssystem, at nærmere overvejelser herom i givet fald burde foretages i en bredere tinglysningsmæssig sammenhæng.

I det lovforslag, der lå til grund for 2005-lovændringen (lovforslag nr. L 162) tilsluttede Justitsministeriet sig udvalgets anbefaling under henvisning til, at en sådan udvidelse rejste mere principielle problemstillinger i forhold til anvendelsen af den i øvrigt velfungerende bilbog, der bl.a. har til formål at sikre almindelige bilkøbere og andre aftaleerhververe mod ubehagelige overraskelser i form af skjult gæld mv. Hertil kom, at der ikke under udvalgsarbejdet blev peget på et påtrængende behov for at medtage brugte biler.

4.2.1.2. I forbindelse med redegørelsen fra februar 2012 er der peget på, at der af hensyn til en billigere finansiering af brugtbilslagre er et behov for, at virksomhedspant også kan omfatte motorkøretøjer mv., der er eller har været indregistreret. Justitsministeriet finder, at der på baggrund af branchens opfordringer kan være et behov for at give forhandlere af brugte biler en ny og mere fleksibel mulighed for at belåne deres varelagre af brugte biler. Med en sådan ordning vil forhandlerens biler glide ind og ud af pantet som følge af pantets 'flydende' karakter, og der vil ikke være behov for tinglysning af pant i den enkelte bil, hvilket hidtil har været nødvendigt for at opnå finansiering, hvis långiver ønskede sikkerhed i bilen, og i givet fald efterfølgende aflysning af det pågældende pantebrev i den enkelte bil ved salg af bilen til private.

Justitsministeriet foreslår på den baggrund, at muligheden for at lade motorkøretøjer mv. være omfattet af virksomhedspanteordningen udvides fra kun at omfatte fabriksnye ikke-indregistrerede motorkøretøjer mv. til også at omfatte motorkøretøjer mv., der er eller har været registreret i Køretøjsregisteret eller i et tilsvarende udenlandsk register, hvis pantsætteren driver erhvervsvirksomhed med køb og salg af køretøjer. Efter Justitsministeriets opfattelse bør begrebet 'erhvervsvirksomhed med køb og salg af

køretøjer' omfatte både tilfælde, hvor erhvervsvirksomheden udelukkende driver virksomhed med køb og salg af biler (bilforhandlere), og tilfælde hvor køb og salg af køretøjer indgår som en betydelig del af den pågældendes erhvervsvirksomhed. Hermed vil begrebet eksempelvis også omfatte pantsættere, der driver virksomhed med udlejning, leasing mv. af biler og som led i denne virksomhed køber biler med henblik på udlejning, leasing mv. heraf og efterfølgende videresalg af de pågældende køretøjer.

4.2.1.3. Det foreslås, at udvidelsen af muligheden for at pantsætte aktiver ved virksomhedspant til også at omfatte brugte biler begrænses til kun at omfatte biler, som ejes af en pantsætter, der driver erhvervsvirksomhed med køb og salg af køretøjer omfattet af tinglysningslovens § 42 c. Det er således efter forslaget kun erhvervsdrivende, som driver erhvervsvirksomhed med køb og salg af biler, som har mulighed for at pantsætte biler ved virksomhedspant. Øvrige indehavere af erhvervsvirksomheder, hvor motorkøretøjer mv. indgår som en del af virksomhedens aktiver, vil således ikke kunne lade virksomhedens biler indgå i en virksomhedspanteordning. Det vil være den samlede mængde af biler, der tilhører den erhvervsdrivende, der efter forslaget vil kunne omfattes af et virksomhedspant. Formålet med den foreslåede begrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde er at sikre, at bilbogen også fremadrettet giver et så retvisende billede af tinglyste rettigheder om motorkøretøjer omfattet af § 42 c som muligt.

Det bemærkes, at erhvervsdrivende i øvrigt fortsat vil kunne tinglyse et pantebrev i den enkelte bil i bilbogen, og at et pantebrev tinglyst i bilbogen vil bestå, uanset om bilen først indgår og senere udgår af et virksomhedspant. Købere vil således fortsat skulle efterse bilbogen for eventuelle individuelle pantsætninger. For at henlede virksomhedspanthavers opmærksomhed herpå vil systemet i givet fald blive sådan indrettet, at der ved tinglysningen af virksomhedspantet i personbogen vil fremgå en bemærkning om, at der kan være tinglyst pant i forhold til den enkelte bil i bilbogen. I forhold til en erhverver, som under almindelige forhold køber en bil af en erhvervsdrivende, der driver erhvervsvirksomhed med køb og salg af biler, vil der ikke være behov for at efterse personbogen, idet bilen i forbindelse med salget vil udgå af virksomhedspantet som følge af regelmæssig drift.

Den foreslåede ændring vil i øvrigt medføre, at også nye biler, som er eller har været registreret i Køretøjsregisteret eller et tilsvarende udenlandsk register, vil kunne omfattes af virksomhedspanteordningen i modsætning til i dag, hvor det alene er uindregistrerede biler, som kan omfattes af virksomhedspanteordningen.

Den foreslåede ændring af tinglysningslovens § 47 c, stk. 3, nr. 3, til også at omfatte brugte biler skal efter lovforslaget alene gælde fra lovens ikrafttrædelse den 1. juli 2013. Eksisterende virksomhedspant vil således alene omfatte uindregistrerede køretøjer (jf. den gældende ordlyd af tinglysningslovens § 47 c, stk. 3, nr. 3), medmindre virksomhedspantet udvides til også at omfatte brugte biler. En udvidelse vil i givet fald forudsætte, at der foretages betaling af dobbelt afgift efter tinglysningsafgiftslovens § 7, jf. tinglysningsafgiftslovens § 5, stk. 5 (dvs. to gange 1.660 kr., jf. lovforslagets § 2, nr. 2).

I forlængelse heraf bemærkes, at ønskes det pantsikrede beløb efter et virksomhedspant forhøjet, beregnes afgift efter tinglysningsafgiftslovens § 5, stk. 1, af forskellen mellem resthæftelsen og den nye panthæftelse, jf. tinglysningsafgiftslovens § 5, stk. 6.

4.2.2. *Stiftelse af virksomhedspant ved ejerpantebrev*

4.2.2.1. Som det fremgår af redegørelsen fra februar 2012, peges der i høringssvarene på, at brugen af skadesløsbreve bør afløses af ejerpantebreve. Ønsket er bl.a. begrundet med, at anvendelsen af skadesløsbreve er uhensigtsmæssig, fordi de ikke kan overdrages, og fordi de ikke kan pantsættes til anden side for så vidt angår den del af pantebrevet, som er uudnyttet. Endvidere anføres det, at digitaliseringen af tinglysningssystemet, herunder indførelsen af tinglysning som sikringsakt for underpant i ejerpantebreve, gør ejerpantebrevet til et bedre egnet instrument i forbindelse med virksomhedspant.

Justitsministeriet tilkendegav i redegørelsen, at ministeriet er enig i, at den primære begrundelse for ikke at tillade stiftelsen af virksomhedspant ved ejerpantebrev – nemlig at sikre gennemsigtighed i forhold til pantsætters og panthavers identitet – efter digitaliseringen af tinglysningsystemet ikke længere er til stede. Justitsministeriet bemærkede samtidig, at skadesløsbreve i alt væsentligt giver samme panteretlige muligheder som ejerpantebreve, men at der eventuelt kan være tinglysningsafgiftsmæssige forskelle. Justitsministeriet fandt på den baggrund, at spørgsmålet om at give mulighed for at anvende ejerpantebreve i forbindelse med virksomhedspant bør overvejes nærmere, før der tages stilling til et eventuelt lovgivningsinitiativ herom.

I forbindelse med overvejelserne om indførelse af regler om virksomhedspant overvejede udvalget om virksomhedspant, om der ved anvendelse af virksomhedspant og fordringspant burde kunne anvendes ejerpantebreve, skadesløsbreve og/eller almindelige pantebreve. Det var udvalgets opfattelse, at der med henblik på at begrænse misbrug burde sikres en så høj grad af gennemsigtighed som muligt. Der burde således sikres en høj grad af offentlighed om panthaverens og pantsætterens identitet. Udvalget fandt, at ejerpantebrevet ikke uden væsentlige ændringer var velegnet til anvendelse for så vidt angår virksomhedspant og fordringspant, da den egentlige panthaver ikke fremgår af et ejerpantebrev. Endvidere ville eventuelle nye regler om, at panthaverne ifølge et ejerpantebrev altid skal fremgå af personbogen, medføre, at den fleksibilitet, som et ejerpantebrev indebar, ville fortabes.

4.2.2.2. Ved lov nr. 539 af 8. juni 2006 om ændring af lov om tinglysning og forskellige andre love (Digital tinglysning) blev der indført digital tinglysning i Danmark. Reglerne om digital tinglysning blev gennemført på baggrund af betænkning nr. 1471/2006 om digital tinglysning, som blev afgivet af et udvalg (herefter ”udvalget om digital tinglysning”).

Udvalget om digital tinglysning fandt bl.a., at muligheden for at anvende ejerpantebreve skulle bevares, idet ejerpantebreve har en meget stor udbredelse, da anvendelsen er forbundet med stor fleksibilitet. Udvalget om digital tinglysning fandt det således hensigtsmæssigt at bevare et pantsætningsinstrument, som har de samme egenskaber, som papirejerpantebreve tidligere havde. Det gjaldt f.eks. muligheden for at sikre flere skyldforhold ved samme pantebrev og muligheden for umiddelbart at genanvende ejerpantebrevet, når det sikrede skyldforhold er indfriet. Udvalget om digital tinglysning fandt endvidere, at ordningen med ejerpantebreve umiddelbart kunne lade sig videreføre i et digitalt tinglysningsystem uden større vanskeligheder. Overgangen til digital tinglysning indebar imidlertid, at ejerpantebreve ikke længere kunne håndpantesættes, så sikringsakten ved pantsætning af ejerpantebreve ville derfor ikke fortsat kunne være rådighedsberøvelse.

Udvalget om digital tinglysning anbefalede på denne baggrund, at der blev indsat bestemmelser i tinglysningsloven, hvorefter der kan tinglyses underpant i et ejerpantebrevs ramme, der opnår beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om ejerpantebrevet eller den pantsatte genstand, og mod retsforfølgning med virkning fra det tidspunkt, hvor underpanteretten anmeldes til tinglysning.

Tilsvarende anbefalede udvalget, at tinglysning burde være den relevante sikringsakt ved sekundær underpantsætning af ejerpantebreve, samt at en primær panthaver med tinglyst underpant i et ejerpantebrev i god tro med sikkerhed i ejerpantebrevet og med prioritet forud for senere tinglyste panterettigheder i eller inden for rammen af ejerpantebrevet og forud for retsforfølgning skal kunne udvide det sikrede gældsforhold indtil det tidspunkt, hvor meddelelse om de efterstående rettigheder er kommet frem til panthaveren. Justitsministeriet kunne tilslutte sig udvalgets synspunkter og forslag, og de nye regler om digital tinglysning er i overensstemmelse hermed.

4.2.2.3. Reglerne om digital tinglysning har medført, at underpantsætning og sekundær underpantsætning af ejerpantebreve skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod godtroende aftaleerhververe og retsforfølg-

ning. Der er således nu etableret en høj grad af gennemsigtighed om, hvem der er pantsætter og panthaver efter et ejerpantebrev. Den væsentligste begrundelse for ikke at tillade ejerpantebreve i forbindelse med virksomhedspant foreligger således efter Justitsministeriets opfattelse ikke længere.

Desuden har reglerne om tinglysning af underpant, herunder sekundær underpantsætning, af ejerpantebreve, medført, at der fortsat er den fornødne fleksibilitet forbundet med brug af ejerpantebreve.

4.2.2.4. I forbindelse med udarbejdelsen af redegørelsen er der som nævnt blevet peget på, at anvendelsen af skadesløsbreve er uhensigtsmæssig, fordi skadesløsbreve ikke kan overdrages og ikke kan pantsættes til anden side for så vidt angår den del af pantebrevet, som ikke er udnyttet.

Ved et skadesløsbrev stilles der sikkerhed til fordel for en bestemt kreditor for de fordringer, der er angivet i skadesløsbrevet, idet skadesløsbrevet dog også kan ligge til sikkerhed for, hvad pantsætter til enhver tid måtte blive skyldig.

Et almindeligt pantebrev er også et gældsbrev, hvor pantesikkerheden har samme størrelse som den personlige fordring, der fremgår af pantebrevet, og formindskes i takt med gældens nedbringelse.

Justitsministeriet har nærmere overvejet, om virksomhedspant bør kunne stiftes ved anvendelse af ejerpantebrev.

En mulighed for, at virksomhedspant kan stiftes ved anvendelse af ejerpantebrev, vil i givet fald indebære, at et ejerpantebrev, som kun er delvis udnyttet ved underpantsætning til en primær panthaver, vil kunne udnyttes sekundært ved aftale mellem den primære panthaver og pantsætter om en udvidelse af det underliggende skyldforhold og pantesikkerheden i ejerpantebrevet. Desuden vil ejerpantebrevet kunne udnyttes sekundært ved stiftelse af en sekundær underpanteret i virksomhedspantet.

Det bemærkes i den forbindelse, at en sekundær pantsætning af et ejerpantebrev vil omfatte de aktiver, som ifølge ejerpantebrevet er omfattet af det stiftede virksomhedspant. Ønsker en sekundær panthaver, at virksomhedspantet skal omfatte andre aktiver end de, som ejerpantebrevet omfatter, må vedkommende tinglyse et nyt virksomhedspant.

Muligheden for at kunne udnytte en ledig plads i ejerpantebrevet sekundært må på den ene side antages at kunne forbedre virksomhedernes muligheder for låntagning, fordi det med forslaget om anvendelse af ejerpantebreve bliver lettere og billigere at anvende virksomhedspant. På den anden side kan det ikke udelukkes, at der vil kunne tænkes tilfælde, hvor en sekundær pantsætning af et ejerpantebrev vil kunne hindre pantsætters finansieringsmuligheder, f.eks. hvis den primære pantsætning af et ejerpantebrev ligger til sikkerhed for en kassekredit, som pantsætter på et senere tidspunkt får behov for at udvide, men hvor det ikke kan lade sig gøre på grund af denne sekundære pantsætning af ejerpantebrevet. Endvidere må det forventes, at en øget brug af virksomhedspant (i lighed med, hvad der var gældende, da ordningen blev indført) i konkurstilfælde vil kunne medføre en mindre dividende til de usikrede kreditorer.

4.2.2.5. Justitsministeriet har i forlængelse heraf overvejet, hvordan en sekundær panthaver i givet fald vil være stillet i relation til sikkerhedsstillelsen efter konkurslovens § 27, stk. 4, for det tilfælde, at den primære panthavers likviditet svigter.

Det følger af konkurslovens § 27, stk. 4, at er der på fristdagen tinglyst virksomhedspant i skyldnerens ejendom, skal virksomhedspanthaveren straks efter afsigelsen af konkursdekret stille 50.000 kr. i sikkerhed for omkostningerne ved boets behandling. Flere virksomhedspanthavere hæfter solidarisk og indbyrdes efter pantets værdi. Som følge af den solidariske hæftelse vil konkursboet kunne rette kravet mod begge (alle) panthaverne ifølge virksomhedspantet. Tilsvarende indebærer den solidariske hæftelse en indbyrdes afhængighed mellem debitorerne (virksomhedspanthaverne), hvilket medfører, at hvis en

af debitorernes (virksomhedspanthavernes) likviditet svigter, så hæfter de øvrige debitorer (virksomhedspanthavere) for gælden over for kreditor (konkursboet). Svigter den primære panthavers likviditet, vil det således betyde, at en sekundær panthaver hæfter alene for kravet over for konkursboet efter konkurslovens § 27, stk. 4. Er der flere panthavere, der hæfter efter stk. 4, 1. pkt., fordeles omkostninger som hidtil indbyrdes efter pantets værdi, jf. stk. 4, 3. pkt.

For så vidt angår konkurslovens § 27, stk. 5, om virksomhedspant aflyst senere end to år før fristdagen, bemærkes i relation til sekundær pantsætning af et ejerpantebrev, at det afgørende i relation til fristens beregning efter Justitsministeriets opfattelse er tidspunktet for aflysningen af underpantet.

4.2.2.6. Justitsministeriet har desuden overvejet, om en primær panthaver vil kunne modsætte sig, at en sekundær panthaver eller udlægshaver vil kunne realisere den pantsatte genstand.

Det følger af retsplejelovens § 551, stk. 2, om tvangsauktion over løsøre, at det skal afgøres efter de hidtil gældende retsregler, om panthavere kan modsætte sig vedkommende genstands realisation. Er den i løsøre primære panthavers frigørelsestid kommet, kan den primære panthaver ikke modsætte sig realisationen, medmindre vedkommende selv straks agter at gennemføre den. Tilsvarende antages i den juridiske litteratur at gælde i tilfælde, hvor den primære panthaver ikke kan nægte at modtage betaling fra debitor uden at komme i fordringshavernemora. Begge tilfælde er betinget af, at der betales til eller stilles betryggende sikkerhed for den primære panthavers krav.

En sekundær virksomhedspanthavers tiltræden af virksomhedspantet skal i overensstemmelse med grundlæggende ejendomsretlige principper ske med respekt af den primære panthavers ret. Den sekundære panthavers tiltræden af pantet er således betinget af, at sekundær panthaver betaler til eller stiller betryggende sikkerhed for den primære panthavers krav. Princippet indebærer bl.a., at en efterstående panthavers tiltræden af pantet vil kræve en orientering fra den efterstående panthaver til de foranstående panthavere om tiltrædelsen af pantet. Undlader den sekundære panthaver at betale/stille sikkerhed, vil den sekundære panthaver kunne pådrage sig et erstatningsansvar, hvis der herved påføres den primære panthaver tab. Med henblik på at tydeliggøre dette grundlæggende ejendomsretlige princip og for at fjerne den usikkerhed, der måtte være herom i relation til virksomhedspant, foreslås det, at der indsættes en bestemmelse herom i tinglysningslovens § 47 g, stk. 7, jf. lovforslagets § 3, nr. 6.

Det bemærkes i øvrigt, at den primære virksomhedspanthaver som anført ovenfor som udgangspunkt ikke kan modsætte sig realisationen (sekundær panthavers tiltræden af pantet), medmindre den primære panthaver selv straks agter at gennemføre den. Tilsvarende må antages at gælde i tilfælde, hvor den primære panthaver ikke kan nægte at modtage betaling fra debitor uden at komme i fordringshavernemora.

4.2.2.7. På ovenfor anførte baggrund finder Justitsministeriet, at der bør indføres regler, der også giver mulighed for anvendelse af ejerpantebreve i forbindelse med virksomhedspant. Derved sikres en øget fleksibilitet i forhold til virksomhedspantet. Indførelsen af mulighed for at stifte virksomhedspant ved anvendelse af ejerpantebrev vil desuden kunne give virksomhederne bedre mulighed for at opnå finansiering via virksomhedspanteordningen.

Ejerpantebreve har en meget stor udbredelse, da anvendelsen er forbundet med stor fleksibilitet, og en potentiel virksomhedspanthaver har dermed typisk større kendskab til ejerpantebreve end skadesløsbreve og må dermed antages fremover i højere grad at ville stifte virksomhedspant ved anvendelse af ejerpantebrev end ved skadesløsbrev.

Justitsministeriet har ikke i forbindelse med forslaget om at kunne anvende ejerpantebrev ved virksomhedspant fundet anledning til (i stedet) at foreslå en ophævelse af overdragelsesforbuddet ved skadesløsbreve, jf. tinglysningslovens § 47 c, stk. 2. Baggrunden herfor er, at det udgør et helt centralt kendetegn

ved skadesløsbreve, at de generelt ikke kan overdrages. Herudover findes det hensigtsmæssigt, at både pantsætter og pantthaver ved anvendelse af skadesløsbrev har sikkerhed for, at der ikke vil kunne ske underpantsætning eller videreoverdragelse af virksomhedspantet.

Justitsministeriet finder imidlertid ikke, at virksomhedspant bør kunne stiftes ved almindeligt pantebrev, idet denne pantebrevstype ikke findes velegnet som følge af virksomhedspantets 'flydende' karakter.

Som en konsekvens af forslaget om anvendelse af ejerpantebreve i forbindelse med virksomhedspant foreslås en ændring af tinglysningsafgiftsloven med henblik på at sikre, at også tinglysning af underpant i ejerpantebreve i forbindelse med virksomhedspant samt videreoverdragelse heraf vil være afgiftsfri på samme måde som tinglysning af underpant i ejerpantebreve i tingbogen, bilbogen, andelsboligloven og personbogen.

4.2.2.8. Som anført ovenfor i pkt. 4.1.1. er der ved tinglysningslovens § 47 d indført en mindre omfattende ordning med fordringspant, hvorefter indehaveren af en erhvervsvirksomhed ved anvendelse af skadesløsbrev kan underpantsette virksomhedens udestående og fremtidige simple fordringer hidrørende fra salg af varer og tjenesteydelser.

Det fremgår af redegørelsen fra februar 2012, at anvendelsen af fordringspant er mindre udbredt end virksomhedspant. Hertil kommer, at fordringspant alene omfatter simple fordringer, mens virksomhedspant kan omfatte en større mængde forskelligartede aktiver, som typisk har en større værdi. På denne baggrund har Justitsministeriet ikke fundet anledning til at foreslå, at fordringspanteordningen udvides til også at kunne stiftes ved ejerpantebrev.

4.2.3. Prioritetsstillingen ved fremtidige erhvervelser, som bliver omfattet af virksomhedspantet

4.2.3.1. Spørgsmålet om prioritetsstillingen mellem på den ene side et individualiseret underpant eller gyldigt ejendomsforbehold og på den anden side et virksomhedspant kan give anledning til en vis usikkerhed. Spørgsmålet er nærmere omtalt i forarbejderne til tinglysningslovens § 47 c, stk. 2, 1. pkt., jf. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, Tillæg A, side 7400. Problemstillingen er aktuel i forhold til fremtidige erhvervelser af aktiver, som omfattes af virksomhedspantet ved pantsætterens erhvervelse af det pågældende aktiv.

For så vidt angår ejendomsforbehold i løsøre (bortset fra motorkøretøjer) fremgår det af de nævnte lovbemærkninger, at en virksomhedspanthaver skal respektere sælgers rettigheder i løsøret, hvis der er taget et gyldigt ejendomsforbehold i forbindelse med købs indgåelse.

For så vidt angår tinglyst underpant i individuelt løsøre (både motorkøretøjer og andet løsøre) og tinglyst ejendomsforbehold i motorkøretøjer fremgår det, at hvis et underpant i individualiseret løsøre eller et ejendomsforbehold i et motorkøretøj tinglyses senest samtidig med pantsætterens erhvervelse af aktivet, skal virksomhedspanthaver respektere den individuelle pantsætning henholdsvis ejendomsforbeholdet.

4.2.3.2. Der er i dele af den juridiske litteratur blevet rejst spørgsmål om rigtigheden af denne beskrivelse af prioritetsstillingen mellem en virksomhedspanthaver og en pantthaver med tinglyst underpant i individuelt løsøre henholdsvis en ejendomsforbeholdssælger. Justitsministeriet finder på denne baggrund, at der er anledning til at præcisere denne retsstilling.

Det foreslås således med lovforslaget, at der i tinglysningslovens § 47 c indsættes et nyt stykke (stk. 6), hvorefter tinglyst virksomhedspant skal respektere underpant i løsøre, jf. § 47, der er tinglyst ved virksomhedspantsætterens erhvervelse af den pågældende genstand. Tilsvarende gør sig gældende i forhold til gyldigt aftalt ejendomsforbehold i løsøre. Desuden foreslås det at indsatte et nyt stk. 7, hvorefter tinglyst virksomhedspant skal respektere ejendomsforbehold og underpant i de i § 42 c nævnte

køretøjer, der er tinglyst ved virksomhedspantsætterens erhvervelse af det pågældende køretøj. Der er med forslaget alene tale om en kodificering af retstilstanden som beskrevet i ovennævnte forarbejder til virksomhedspanteordningen.

Prioritetsstillingen efter de foreslåede bestemmelser i tinglysningslovens § 47 c, stk. 6 og 7 (jf. lovforslagets § 3, nr. 4), er begrundet i netop virksomhedspantets 'flydende' karakter, der indebærer, at virksomhedspantsætters efterfølgende erhvervede genstande som udgangspunkt gribes af et allerede eksisterende virksomhedspant. Med den beskrevne prioritetsstilling sikres virksomhedspantsætter efter Justitsministeriets opfattelse en mere optimal finansiering ved at tillade, at virksomhedspantsætter kan indrømme særskilte rettigheder i forhold til individuelle genstande også efter, at der er stiftet virksomhedspant.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes samlet set ikke at få økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Samtidig med forslaget om at ophæve afgiften for opslag mv. i tingbøgerne efter retsafgiftslovens §§ 48, 49 a og 49 b, foretages en justering af den faste del af tinglysningsafgiften, som forhøjes med 260 kr. fra 1.400 kr. til 1.660 kr. Hermed samles afgiftsbetalingen forbundet med tinglysning under et. Med forhøjelsen tages der højde for den mindreindtægt, som er forbundet med afskaffelsen af den særskilte afgift for opslag i tinglysningssystemet mv. Endvidere er der med den foreslåede forhøjelse kompenseret for udgifterne forbundet med øgede driftsomkostninger samt omkostninger til bl.a. systemmæssige tilretninger, som er en følge af den foreslåede afgiftsfritagelse. Endvidere er der med forhøjelsen taget højde for afskaffelsen af det særskilte gebyr for udsendelse af adkomsthaverbreve.

I forhold til de hidtidige indtægter forbundet med opslag i tinglysningssystemet skønnes forslaget at medføre omkostninger i form af en mindreindtægt på ca. 265 mio. kr. årligt. Hertil kommer omkostningerne forbundet med udsendelse af adkomsthaverbreve, hvilket skønnes at være 8 mio. kr. årligt.

Med forslaget om at gøre opslag afgiftsfri forventes en vis øget benyttelse af muligheden for at foretage søgninger og opslag i tinglysningssystemet. En sådan øget brug af systemet vil medføre øgede driftsomkostninger, som forventes at udgøre ca. 1,8 mio. kr. årligt. Endvidere skønnes udgifterne forbundet med de nødvendige systemmæssige tilretninger at udgøre ca. 0,4 mio. kr. Forslaget vil imidlertid også medføre en mindreudgift på ca. 0,5 mio. kr. årligt i forbindelse med afskaffelse af den særskilte fakturaudsendelse efter kreditkundeordningen.

Særligt i forhold til lovforslagets § 3 om udvidelse af ordningen for virksomhedspant er det forventningen, at indførelsen af muligheden for at lade indregistrerede biler omfatte af et virksomhedspant og muligheden for at anvende ejerpantebreve ved oprettelse af virksomhedspant over tid vil medføre et mindre provenutab, fordi udvidelserne med tiden vil indebære en reduktion i antallet af tinglysninger. Det skønnes, at provenutabet vil være på 2,8 mio. kr. årligt. Endvidere vil det også med dette forslag være nødvendigt at foretage visse systemmæssige tilretninger, ligesom der skønnes at være visse øgede driftsomkostninger forbundet hermed, hvilket det første år vil medføre udgifter på ca. 0,5 mio. kr. og herefter øgede driftsomkostninger på 0,1 mio. kr. årligt.

Mindreindtægterne for staten forbundet med ophævelsen af den særskilte betaling for opslag i tinglysningssystemet samt de i øvrigt med lovforslaget forbundne udgifter mv. finansieres som anført ved forslaget om en samtidig forhøjelse af den faste del af tinglysningsafgiften.

Hermed foretages der en omfordeling af udgiften ved opslag i tinglysningssystemet, således at udgiften, der hidtil har været pålagt den person, som har foretaget opslaget, nu pålægges de personer, som skal foretage tinglysning af en konkret rettighed. Det bemærkes i den forbindelse, at der vil kunne være

sammenfald mellem dem, der hidtil har betalt for opslag, og dem der efter den nye ordning gennem betaling af den højere faste del af tinglysningsafgiften betaler for, at opslag mv. i tinglysningssystemet bliver gratis.

Ved fastsættelsen af en forhøjelse af afgiften som led i den afgiftsomlæggelse, som gennemføres med forslaget, er der taget udgangspunkt i det årlige antal afsluttede tinglysningssager, herunder pantsætninger og øvrige tinglysninger. Som anført er der imidlertid en række tinglysningsdispositioner, hvor der ikke svares tinglysningsafgift, herunder den faste del af tinglysningsafgiften, ved tinglysningen. Der findes imidlertid ikke opgørelser eller lignende, hvorefter det er muligt at udlede, hvor mange af de tinglysninger der foretages årligt, som medfører betaling af den faste del af tinglysningsafgiften. Ud fra de gældende tinglysningsafgiftsregler sammenholdt med vurderingen af fordelingen af de foretagne tinglysninger på forskellige tinglysningskategorier er det vurderingen, at der årligt er mellem 1,05-1,15 mio. afsluttede tinglysninger, der udløser betaling af den faste del af tinglysningsafgiften.

For det offentlige som bruger af det digitale tinglysningssystem skønnes lovforslaget ikke at medføre merudgifter. Endvidere vil forslaget også i forhold til det offentlige medføre administrative lettelser, idet adgangen til tinglysningssystemets oplysninger gøres enklere, og dermed også i forhold til de offentlige myndigheder sikrer en optimal udnyttelse af de heri indeholdte oplysninger.

Lovforslaget skønnes ikke i øvrigt at medføre administrative eller økonomiske konsekvenser for det offentlige.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslagets § 1 om ændring af retsafgiftsloven vil medføre en forenkling af afgiftssystemet (en regelsanering), der bl.a. forventes at medføre en administrativ lettelse i forhold til erhvervslivet, idet der fremadrettet kun vil ske opkrævning af en samlet afgift. Denne del af lovforslaget forventes også at medføre visse positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Med den foreslåede ændring vil adgangen til tinglysningssystemet blive lettere og hurtigere, og der vil ikke skulle håndteres særskilt afregning for opslag i systemet. En sådan forenkling af systemet må antages at betyde en mærkbar lettelse i forhold til erhvervslivets administration. Ordningen vil endvidere sikre, at tinglysningerne altid baserer sig på helt opdaterede tingbogsoplysninger.

Lovforslaget forventes dermed at medføre administrative lettelser for erhvervslivet, idet der fremadrettet ikke vil være behov for at håndtere afregning af opslagsafgiften, ligesom alle oplysninger i tinglysningssystemet vil være umiddelbar tilgængelige. Dette vil også være med til at gøre de fremtidige tinglysnings-ekspeditioner lettere. Disse forhold må også antages at medføre en vis begrænset økonomisk lettelse for erhvervslivet.

I forhold til udvidelserne af ordningen for virksomhedspant ved lovforslagets § 3 er det forventningen, at lovforslaget vil medføre såvel administrative som økonomiske lettelser for erhvervslivet, idet der med de nye regler åbnes for, at virksomhedspant også kan omfatte brugte biler, hvis pantsætter driver virksomhed med køb og salg af biler. Endvidere vil der med adgang til at lade et virksomhedspant oprette som et ejerpantebrev også være mulighed for større fleksibilitet i forbindelse med en mulig udnyttelse af pantet som sikkerhed for mere end én kreditors krav. Særligt i forhold til udvidelsen, hvorefter brugte biler også i visse tilfælde kan indgå i et virksomhedspant, forventes lovforslaget også at medføre administrative lettelser, da en forhandler ved anvendelse af et virksomhedspant kan undgå at tinglyse og aflyse individuel pant i forbindelse med køb og salg af biler.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vil medføre administrative lettelser for borgeren som følge af, at adgangen til oplysningerne i tinglysningssystemet fremadrettet vil blive lettere at tilgå.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Vestre Landsret, Østre Landsret, Sø- og Handelsretten, Tinglysningsretten, samtlige byretter, Advokatrådet, Aarhus Universitet, Juridisk Institut, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark, Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Bil-Forhandler Union, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Kredit Råd, Dansk Mode og Tekstil, Danske Advokater, Danske Boligadvokater, De Danske Bilimportører, Den Danske Dommerforening, Den Danske Landinspektørforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Ejendomsforeningen Danmark, Ejendomsmæglernes Landsorganisation, Finans & Leasing, Finansrådet, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Håndværksrådet, Kuratorforeningen, Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet, Lønmodtagernes Garantifond, Parcelhusejernes Landsforening, Realkreditforeningen, Realkreditrådet og Rigsadvokaten.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lettere adgang til de tinglyste oplysninger	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Økonomisk lettelse i forbindelse med forenkling af afgiftssystemet og afskaffelse af den særskilte opkrævning af opslagsafgift mv. Visse økonomiske lettelser forbundet med udvidelserne af ordningen for virksomhedspant, som må forventes at betyde en mulig øget adgang til kredit for virksomhedspanthaver.	Ingen

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ophævelsen af den særskilte afgift for opslag mv. må forventes at medføre administrative lettelser. Endvidere skønnes den lettere adgang til oplysningerne i tinglysningssystemet at kunne være med til at gøre de fremtidige tinglysningsekspeditioner lettere. Udvidelserne i forhold til, at brugte biler i visse tilfælde kan indgå i et virksomhedspant, forventes også at medføre administrative lettelser, da en forhandler ved anvendelse af et virksomhedspant kan undgå at tinglyse og aflyse individuel pant i forbindelse med køb og salg af biler.	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lettere adgang til oplysningerne indeholdt i tinglysningssystemet	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget berører ikke EU-retten.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensrettelse af kapitlets overskrift, som skal ses i lyset af ophævelsen af den særskilte bestemmelse om betaling for forespørgsler mv. i det digitale tinglysningssystem, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Med forslaget præciseres det, at der fremadrettet ikke skal betales særskilt afgift for opslag i og udskrift af akter fra det digitale tinglysningssystem. Det betyder, at der fremover ikke vil blive opkrævet en afgift for at få adgang til oplysninger i tinglysningssystemet. Med forslaget vil oplysningerne i tinglysningssystemet således blive gjort umiddelbart tilgængelige for brugerne af det digitale tinglysningssystem.

Af forslaget til stk. 3, 2. pkt., følger det imidlertid, at der fortsat vil blive opkrævet retsafgift i de tilfælde, hvor Tinglysningsretten anmodes om at udfærdige en officiel udskrift, hvorved retten udskrifter dokumenter tinglyst i tingsbøgerne og fremsender dem til den anmodende. Adgangen til fortsat at opkræve gebyr for denne ekspedition skal ses i lyset af de omkostninger, der er forbundet med denne ekspedition for Tinglysningsretten. Endvidere skal den fortsatte adgang til at opkræve betaling i disse tilfælde sikre, at retten ikke i unødigt omfang anmodes om at foretage udskrift af tinglyste dokumenter.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Med forslaget ophæves retsafgiftslovens to bestemmelser vedrørende afgiftsbetaling for forespørgsler i det digitale tinglysningsystem. Med forslaget gøres opslag i tinglysningssystemet gratis.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Med lovforslagets § 2, nr. 2, foreslås, at den faste tinglysningsafgift forhøjes fra 1.400 kr. til 1.660 kr.

Da den faste afgift foreslås forhøjet til et beløb, der ikke er deleligt med 100, foreslås der i konsekvens heraf en justering af afrundingsreglen i tinglysningsafgiftslovens § 2, således at bestemmelsen ikke kommer til at gælde den faste del af afgiften, men kun den variable del, dvs. afgiftsbeløb, der beregnes som en procentdel. I mange tilfælde består afgiften ved tinglysning således både af en variabel del og en fast del. Den variable afgift udgør henholdsvis 0,6 pct. eller 1,5 pct. beregnet af henholdsvis ejerskiftesum eller pantsætningsbeløb. Afrundingsreglen har hidtil ikke haft nogen betydning for den faste del af afgiften, idet den hidtil har udgjort 1.400 kr., som er et beløb deleligt med 100. Med den foreslåede justering forbliver afrundingsreglens betydning for afgiftsberegningen uændret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.3 og 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter tinglysningsafgiftsloven består tinglysningsafgiften af en fast tinglysningsafgift på 1.400 kr. samt en variabel afgift, der udregnes som en procentdel af værdien af den sum, som tinglysningen vedrører (0,6 pct. af ejerskiftesummen, jf. § 4 i tinglysningsafgiftsloven, 1,5 pct. af pantsummen, jf. § 5 i tinglysningsafgiftsloven, eller 1,5 pct. af det beløb, som skal sikres med et ejendomsforbehold i biler mv., jf. § 6 i tinglysningsafgiftsloven).

Som led i afskaffelsen af den særskilte afgiftsbetaling for opslag mv. i tinglysningsystemet foreslås det, at satsen for den faste del af tinglysningsafgiften forhøjes fra 1.400 kr. til 1.660 kr.

For så vidt angår de økonomiske forudsætninger for den foreslåede forhøjelse henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.3 og 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Med forslaget udvides bestemmelsen om afgiftsfri tinglysning af underpant i et ejerpantebrev samt videreoverdragelse af et allerede tinglyst underpant i et ejerpantebrev til en anden panthaver i både tingbogen, bilbogen, andelsboligbogen og personbogen til også at gælde for tilsvarende underpantsætning og videreoverdragelse af ejerpantebrev i virksomhedspant. Den foreslåede ændring indebærer således, at disse tinglysninger bliver afgiftsfri.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1.4 og 4.2.2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Der foreslås en ændring af bestemmelsen om tilbagebetaling af afgift, idet den faste del af tinglysnings-

afgiften fortsat ikke tilbagetales i de situationer, hvor loven giver mulighed for tilbagebetaling af tinglysningsafgift. Det er således fortsat kun den variable del af tinglysningsafgiften, der efter bestemmelsen betales tilbage. Den foreslåede ændring tager således højde for, at der både kan være tale om, at der er betalt en fast afgift på 1.400 kr. efter de hidtidige regler, og at der er betalt en fast afgift på 1.660 kr. efter den afgiftsforhøjelse, der følger af dette lovforslag.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.3 og 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

Efter den foreslåede bestemmelse vil virksomhedens aktiver kunne pantsættes ved anvendelse af et ejerpantebrev.

Der vil fortsat ikke kunne ske pantsætning ved anvendelse af almindelige pantebreve.

Ved et ejerpantebrev giver ejeren af det pantsatte sig selv eller den, til hvem ejerpantebrevet måtte blive overdraget, panteret i det pantsatte for et nærmere angivet beløb. Ved ejerens råden over ejerpantebrevet til fordel for tredjemand, underpantsettes ejerpantebrevet til panthaver til sikkerhed for dennes (aktuelle eller fremtidige) tilgodehavende.

Det afhænger af den aftale, som indgås mellem parterne, hvilke fordringer panthaveren skal have sikkerhed for. Ejerpantebrevet fremstår dermed som et pantedokument, der ikke viser størrelsen eller arten af den gæld, som pantebrevet på et givet tidspunkt tjener til sikkerhed for. Størrelsen og arten af gælden fremgår af det underliggende gældsforhold.

En tredjemand, som undersøger personbogen, hvori ejerpantebrevet er tinglyst, vil kun kunne få oplyst, for hvor stort et beløb ejerpantebrevet maksimalt kan gøres gældende, samt hvor stort et beløb ejerpantebrevets maksimale ramme er udnyttet for ved eventuel underpantsetning. Ejerpantebrevet er dermed et velegnet instrument til sikring af fremtidige og vekslende gældsforhold mellem udstederen og panthaveren.

Et ejerpantebrev kan underpantsettes sekundært med henblik på at udnytte ejerpantebrevets ramme. En sådan underpantsetning vil ligeledes skulle tinglyses for at opnå beskyttelse. Et ejerpantebrev vil inden for sin ramme tjene til sikkerhed for de krav, der er omfattet af pantsætningsaftalen. Ejerpantebrevet giver på den anden side ikke sikkerhed for et større beløb end dets pålydende, selv om det giver pant i flere aktiver. Det indebærer, at ejerpantebrevets pålydende danner rammen for, hvad der ved fyldestgørelse i det pantsatte kan indkomme til dækning af det pantsikrede krav, herunder til dækning af påløbne renter og omkostninger.

I det omfang panthaveren tiltræder pantet (dvs. panthaver søger sig fyldestgjort i det pantsatte), anvender panthaveren den sikkerhedsmæssige ramme, der fremgår af ejerpantebrevet. Da panteretten ved virksomhedspant er 'flydende', vil nye aktiver blive omfattet af panteretten – med respekt af eventuelt ejendomsforbehold mv. – efterhånden som de erhverves af pantsætter, uanset at panthaveren har tiltrådt panteretten i alle eller nogle af pantsætterens bestående aktiver. Ejerpantebrevets ramme vil dog udgøre den værdimæssige grænse for panthaverens fyldestgørelse i pantet.

Panthaveren vil i øvrigt kunne tiltræde et virksomhedspant stiftet ved ejerpantebrev på samme måde som ved virksomhedspant stiftet ved skadesløsbrev. Panthaveren vil således kunne inddrive pantet ved de inddrivelsesformer, der er hjemlet i retsplejeloven, herunder ved udlæg i løsøre og inddrivelse af fordringer i medfør af § 538 a, som indebærer, at panthaver har tiltrådt sit pant. Desuden vil panthaver

kunne hindre pantsætteren i at råde over summer, der indbetales på pantsatte fordringer på pantsætterens egen konto, hvilket vil udgøre en tiltrædelse af pantet, således at indbetalingerne er udtryk for, at den sikkerhedsmæssige ramme, der udgøres af pantebrevet, er anvendt i tilsvarende omfang. Hvis der foreligger en misligholdelse af aftaleforholdet, der berettiger til, at panthaveren tiltræder sit pant, vil panthaveren kunne meddele pantsætteren, at denne ikke længere har panthaverens samtykke til at sælge sit varelager ifølge regelmæssig drift. Der henvises nærmere til Folketingstidende 2004-05, 2. samling, Tillæg A, s. 7399 f.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det foreslås, at bestemmelsen i tinglysningslovens § 47 c, stk. 3, nr. 3, nyaffattes, så køretøjer omfattet af § 42 c, dvs. motorkøretøjer, påhængs- og sættevogne til biler samt campingvogne, kan pantsættes efter virksomhedspanteordningen, hvis pantsætteren driver erhvervsvirksomhed med køb og salg af køretøjer. Med forslaget bliver det muligt også at pantsætte motorkøretøjer, som er eller har været registreret i Køretøjsregisteret eller i et tilsvarende udenlandsk register – dvs. brugte biler – hvis pantsætteren driver erhvervsvirksomhed med køb og salg af biler.

Det er efter den foreslåede bestemmelse et krav, at pantsætteren driver erhvervsvirksomhed med køb og salg af køretøjer. Begrebet 'erhvervsvirksomhed med køb og salg af køretøjer' omfatter både tilfælde, hvor erhvervsvirksomheden udelukkende driver virksomhed med køb og salg af biler (bilforhandlere), og tilfælde hvor køb og salg af køretøjer indgår som en betydelig del af den pågældendes erhvervsvirksomhed. Hermed vil begrebet eksempelvis også omfatte pantsættere, der driver virksomhed med udlejning, leasing mv. af biler og som led i denne virksomhed køber biler med henblik på udlejning, leasing mv. heraf og efterfølgende videresalg af de pågældende køretøjer. Afgørende er således, at bilerne indgår i virksomhedens aktivmasse med henblik på køb og salg heraf. Øvrige indehavere af erhvervsvirksomheder, hvor motorkøretøjer mv. indgår som en del af virksomhedens aktiver, men hvor køb og salg af motorkøretøjer ikke udgør en betydelig del af den erhvervsmæssige drift, vil således ikke kunne lade virksomhedens biler indgå i en virksomhedspanteordning. Det er uden betydning, om motorkøretøjerne mv. er købt med henblik på direkte videresalg, eller om pantsætteren forestår en tilvirkning af motorkøretøjerne, inden de videresælges.

Køretøjer omfattet af tinglysningslovens § 42 c, der er fritaget for registrering, f.eks. hvis køretøjet ganske overvejende anvendes uden for offentlig vej, vil fortsat ikke kunne omfattes af et virksomhedspant, jf. tinglysningslovens § 47 c, stk. 4, nr. 4 (der ikke foreslås ændret).

Forslaget indebærer et alternativ til reglerne om pantsætning i bilbogen samt finansiering ved konsignation (salg med ejendomsforbehold med tilladelse til videresalg) for så vidt angår motorkøretøjer, der er eller har været registreret i Køretøjsregisteret eller i et tilsvarende udenlandsk register.

Har en forhandler af brugte biler pantsat sit varelager af brugte biler ved et virksomhedspant, vil bortsalg som udgangspunkt være udskillelse ifølge regelmæssig drift, således at bilen udgår af panteretten. Det samme vil gøre sig gældende for øvrige, der driver erhvervsvirksomhed med køb og salg af køretøjer.

Der vil i øvrigt fortsat kunne tinglyse et pantebrev i den enkelte bil i bilbogen, og et pantebrev tinglyst i bilbogen vil bestå, uanset om bilen først indgår og senere udgår af et virksomhedspant. Købere vil således fortsat skulle efterse bilbogen for eventuelle individuelle pantsætninger. For at henlede virksomhedspant-havers opmærksomhed herpå vil systemet i givet fald blive sådan indrettet, at der ved tinglysningen af virksomhedspantet i personbogen vil fremgå en bemærkning om, at der kan være tinglyst pant i forhold til den enkelte bil i bilbogen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det foreslås at præcisere i tinglysningslovens § 47 c, stk. 5, at udlægshaverens meddelelse om udlægget ikke kun skal gives til virksomhedspanthaveren, men til virksomhedspanthaver, dvs. alle virksomhedspanthavere.

Den foreslåede ændring har til formål at tydeliggøre, at udlægshaveren skal give meddelelse efter bestemmelsen til samtlige virksomhedspanthavere, dvs. også til evt. sekundære virksomhedspanthavere i forhold til et ejerpantebrev og til øvrige virksomhedspanthavere, hvis der er stiftet flere virksomhedspant i den pågældende virksomhed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det foreslås at lovfæste retstilstanden for så vidt angår principperne vedrørende prioritetsstillingen mellem på den ene side virksomhedspantet og på den anden side individuelle panterettigheder vedrørende aktiver, som erhverves af virksomhedspantsætteren efter tinglysning af virksomhedspantet.

Det foreslås med *stk. 6*, at tinglyst virksomhedspant skal respektere underpant i løsøre, jf. § 47, der er tinglyst ved virksomhedspantsætterens erhvervelse af den pågældende genstand. Tilsvarende gør sig gældende i forhold til gyldigt aftalt ejendomsforbehold i løsøre. Endvidere foreslås det med *stk. 7*, at tinglyst virksomhedspant skal respektere ejendomsforbehold og underpant i de i § 42 c nævnte køretøjer, der er tinglyst ved virksomhedspantsætterens erhvervelse af det pågældende køretøj.

Utinglyste underpanterettigheder i løsøre og i køretøjer omfattet af § 42 c, der er stiftet forud for virksomhedspant, vil således kunne ekstingveres af et tinglyst virksomhedspant, forudsat at virksomhedspanthaveren var i god tro, jf. tinglysningslovens § 5 om den utinglyste ret på tinglysningstidspunktet.

Tinglyses underpantet i løsøret eller køretøjet, jf. § 42 c, senere end virksomhedspantet, vil prioritetsstillingen imellem rettighederne bero på, om tinglysningen af underpantsetningen af aktivet er sket (senest) ved pantsætterens erhvervelse af det pantsatte aktiv. Er det tilfældet, vil virksomhedspantet skulle respektere den individuelle pantsætning. Hvis et underpant i det individuelle aktiv ikke tinglyses ved erhvervelsen, må denne panthaver derimod respektere virksomhedspanthaverens 1. prioritet i aktivet.

For så vidt angår ejendomsforbehold i løsøre, må der sondres mellem ejendomsforbehold i køretøjer omfattet af tinglysningslovens § 42 c og ejendomsforbehold i andet løsøre.

Ejendomsforbehold i køretøjer omfattet af tinglysningslovens § 42 c skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod godtroende aftaleerhververe, jf. tinglysningslovens § 42 d, stk. 1.

Tinglyses ejendomsforbeholdet i køretøjer senere end virksomhedspantet, vil prioritetsstillingen imellem rettighederne bero på, om tinglysningen af ejendomsforbeholdet er sket ved aftalen om pantsætterens erhvervelse af køretøjet. Er dette tilfældet, vil virksomhedspant skulle respektere ejendomsforbeholdet. Hvis ejendomsforbeholdet i køretøjet ikke tinglyses ved erhvervelsen, må sælgeren derimod respektere virksomhedspanthaverens forprioritet i køretøjet.

Kravet om tinglysning ved erhvervelsen gælder ikke for ejendomsforbehold i andet løsøre, da ejendomsforbehold i andet løsøre ikke skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod godtroende aftaleerhververe. Er ejendomsforbeholdet gyldigt aftalt ved køkets indgåelse, må virksomhedspanthaveren således respektere sælgerens rettigheder i løsøret, jf. herved det foreslåede stk. 6.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om at tillade brug af ejerpantebrev ved stiftelsen af virksomhedspant, jf. lovforslagets § 3, nr. 1 (ændring af tinglysningslovens § 47 c, stk. 1, 1. pkt.). Efter forslaget til *stk. 4* udvides bestemmelsen til også at omfatte ejerpantebreve, så reglen i tinglysningslovens § 42 g, stk. 2, om udsletning 10 år efter dokumentets tinglysning finder tilsvarende anvendelse med hensyn til ejerpantebreve som nævnt i § 47 c, stk. 1. Reglen vil indebære, at tinglyste dokumenter slettes, når der er forløbet 10 år efter dokumentets tinglysning, og der ikke inden udløbet af denne frist er anmeldt fornyet tinglysning. Fristen afbrydes ved tinglysning af påtegninger på pantebrevet.

Til nr. 6

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om at tillade brug af ejerpantebrev ved stiftelsen af virksomhedspant, jf. lovforslagets § 3, nr. 1 (ændring af tinglysningslovens § 47 c, stk. 1, 1. pkt.). Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse som § 47 g, der nærmere regulerer forholdene vedrørende tinglysning af underpant til et virksomhedspant stiftet ved ejerpantebrev.

Det foreslås nærmere at indsætte en ny bestemmelse som § 47 g, *stk. 1*, hvorefter underpant i et ejerpantebrev, der giver virksomhedspant, skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om ejerpantebrevet, og mod aftaler om eller retsforfølgning mod det pantsatte. Bestemmelsen svarer til de gældende regler i tinglysningslovens §§ 1 a, 42 d, stk. 3, § 42 j, stk. 3, og § 47, stk. 2.

Efter forslaget til *stk. 2* vil en tinglyst underpanteret i et ejerpantebrev kunne fortrænge en utinglyst underpanteret i et ejerpantebrev eller inden for ejerpantebrevets ramme, hvis erhververen ifølge aftalen er i god tro. Bestemmelsen svarer til tinglysningslovens § 47, stk. 3.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse som § 47 g, *stk. 3*, hvorefter § 1 a, stk. 3, skal finde tilsvarende anvendelse for en pantthaver med tinglyst underpant i et ejerpantebrev, der giver virksomhedspant. Bestemmelsen svarer til tinglysningslovens § 47, stk. 4. Henvisningen til § 1 a, stk. 3, indebærer, at en primær underpantthaver ikke behøver at foretage en nærmere undersøgelse af tingbogen for nye efterstående rettighedshavere, inden der gives tilsagn om gældsudvidelse med sikkerhed i ejerpantebrevet. Der kan således ske udvidelser af gældsforholdet med sikkerhed i ejerpantebrevet og med prioritet forud for efterstående rettighedshavere, indtil det tidspunkt, hvor den foranstående underpantthaver får meddelelse om den tinglyste efterstående rettighed.

Muligheden for udvidelse af gældsforholdet med prioritet i ejerpantebrevet ophører på det tidspunkt, hvor meddelelse om en efterstående rettighedshaver er kommet frem til den foranstående underpantthaver. Hvis dette tidspunkt ligger forud for tidspunktet for anmeldelse til tinglysning af den senere tinglyste efterstående rettighed, vil retsvirkningen efter § 1 a, stk. 3, først indtræde ved det sidstnævnte tidspunkt.

Har den foranstående underpantthaver tegnet abonnement på oplysning om hændelser på et tinglyst ejerpantebrev, jf. tinglysningslovens § 50 c, stk. 6 (som ikke foreslås ændret), vil Tinglysningsretten automatisk ved anmeldelse af nye rettigheder i ejerpantebrevet eller inden for rammen af ejerpantebrevet sende meddelelse herom til abonnenten. En sådan meddelelse vil imidlertid ikke kunne erstatte den meddelelse, der skal gives efter den foreslåede § 47 d, stk. 7, men den vil kunne medvirke til at bringe den foranstående underpantthaver i ond tro om tinglysningen, hvorefter der ikke længere vil kunne kreditudvides til skade for den sekundære rettighedshavers plads i prioritetsordenen.

Med den foreslåede bestemmelse er det i øvrigt ikke tilsigtet at foretage ændringer i den gældende retstilstand, hvorefter det antages, at den sekundære rettighedshaver, herunder en indbrudspantthaver

eller en udlægshaver, trods tinglysning og trods meddelelse til foranstående panthavere må acceptere kreditudvidelser, som ikke kan afværges, som er vederlag for aftalte ydelser, eller som er nødvendige for at afværge tab.

Med forslaget til *stk. 4* indsættes en henvisning til tinglysningslovens § 15, stk. 6, om de nærmere krav til, hvilke oplysninger der skal angives i et dokument, hvori der anmeldes panterrettigheder til tinglysning. Den foreslåede bestemmelse svarer til tinglysningslovens § 47, stk. 5.

Forslaget til *stk. 5* indeholder en bestemmelse, hvorefter overdragelse eller anden overførsel af underpant i ejerpantebreve, der giver virksomhedspant, skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om ejerpantebrevet, og mod retsforfølgning mod rettigheden. Bestemmelsen svarer til tinglysningslovens § 47, stk. 6. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tilsigtet ændringer i den gældende retstilstand, hvorefter det antages, at der ikke kan foretages udlæg i et ejerpantebrev. Pantsætters kreditorer kan således alene foretage udlæg i det aktiv, der er pantsat ved ejerpantebrevet, og panthavers kreditorer kan alene foretage udlæg i den underliggende fordring med dertil hørende sikkerhed i ejerpantebrevet.

Overdragelse eller anden overførsel af en underpanteret i et ejerpantebrev skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod overdragerens godtroende aftaleerhververe og kreditorer. For overdragelse af den underliggende fordring finder gældsbrevslovens regler anvendelse. Erhververen af den underliggende fordring med tilhørende sikkerhed i ejerpantebrevet skal således tillige iagttage gældsbrevslovens regler og dermed som oftest give meddelelse til skyldneren.

For udlæg, der foretages direkte i en løsøregenstand, vil der som hidtil indtræde beskyttelse både over for aftaleerhververe i god tro og over for kreditorer uden iagttagelse af særlig sikringsakt, jf. § 47, stk. 1, modsætningsvist.

Det foreslås i *stk. 6* at indsætte en ny bestemmelse, hvorefter de foreslåede regler i tinglysningslovens §§ 27 a-31 finder anvendelse ved overdragelse af negotiable ejerpantebreve, der giver virksomhedspant. Bestemmelsen svarer til tinglysningslovens § 47, stk. 7. Der henvises til Folketingstidende 2005-06, Tillæg A, s. 7047.

Forslaget til *stk. 7* indeholder en bestemmelse, hvorefter efterstillede panthaveres tiltræden af et virksomhedspant skal ske med respekt af foranstillede panthavere. Bestemmelsen lovfæster det grundlæggende ejendomsretlige princip, hvorefter efterstillede panthavere skal respektere foranstillede panthaveres rettigheder. Formålet med bestemmelsen er således at tydeliggøre dette princip og at fjerne den usikkerhed, der måtte være herom i relation til virksomhedspant. Det er ikke herved hensigten, at der skal kunne sluttes modsætningsvist fra den foreslåede bestemmelse i forhold til øvrige rettigheder.

En efterstående panthavers tiltræden af pantet vil kræve en orientering fra den efterstående panthaver til de foranstående panthavere om tiltrædelsen af pantet. Den sekundære panthavers tiltræden er endvidere betinget af, at sekundær panthaver betaler til eller stiller betryggende sikkerhed for den primære panthavers krav.

Undlader den sekundære panthaver at betale/stille sikkerhed, vil den sekundære panthaver kunne pådrage sig et erstatningsansvar, hvis der herved påføres den primære panthaver tab.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Med ændringen ophæves bemyndigelsen til justitsministeren til at fastsætte bestemmelser om betaling

af gebyr i forbindelse med udsendelse af adkomsthaverbreve. Som led i den foreslåede omlægning af afgiftssystemet forbundet med tinglysning, som betyder en samling af udgifterne forbundet med tinglysning i én afgift, vil der fremover ikke blive opkrævet et særskilt gebyr for udsendelse af orienteringsbreve til den tingbogsberettigede, når der sker tinglysning af et pant i henhold til ordningen vedrørende autoriserede anmeldere. Bekendtgørelse nr. 763 af 20. juli 2009 om adgang til tinglysningssystemet og om tinglysningsmåden vil blive ændret i overensstemmelse hermed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse indebærer, at de foreslåede ændringer alene finder anvendelse fra den 1. juli 2013 og fremover. Det indebærer bl.a., at eksisterende virksomhedspant ikke automatisk vil komme til at omfatte brugte biler, men kun uindregistrerede køretøjer, jf. tinglysningslovens § 47 c, stk. 3, nr. 3. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.2.1.2 i forhold til muligheden for at lade eksisterende virksomhedspant udvide til også at omfatte brugte biler.

Tilsvarende vil de foreslåede ændringer vedrørende tinglysningsafgiften først finde anvendelse for anmeldelser til tinglysning eller registrering, som foretages fra den 1. juli 2013 eller senere, jf. tinglysningsafgiftslovens § 16.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

Kapitel 8

Udskrifter, attester og forespørgsler

§ 48. For attester, afskrifter, udskrifter, fotokopier eller lignende, der udfærdiges af retten eller af Skibsregisteret, svares 175 kr. Samme afgift svares for bekræftelse af genparter i henhold til retsplejelovens § 39.

Stk. 2. Reglerne i stk. 1, 1. pkt., finder også anvendelse på udskrifter af pantefogedbogen.

§ 49 a. For elektroniske forespørgsler i tingbogen, personbogen og andelsboligbogen betales 30 kr. pr. opslag, for et fuldstændigt opslag vedrørende en fast ejendom dog 120 kr.

Stk. 2. Afgiftsfri er dog

- 1) opslag, der foretages i ikkeerhvervsmæssigt øjemed fra brugerterminaler ved Tinglysningssretten eller byretterne
- 2) opslag vedrørende en fast ejendom, der foretages af en fysisk person, der efter tingbogen har adkomst til ejendommen, og
- 3) opslag, der foretages i ikkeerhvervsmæssigt øjemed af offentlige forvaltningsmyndigheder.

Stk. 3. For automatisk opslag i tinglysningssystemet i forbindelse med en tinglysningsekspedition betales afgift som efter stk. 1. Afgiftspligten bortfalder dog, hvis det dokument, ekspeditionen vedrører, anmeldes til tinglysning inden 6 hverdage, efter at opslaget er foretaget. Lørdage, grundlovsdag, den 24. december og den 31. december anses ikke for hverdage ved beregning af fristen.

Stk. 4. Tinglysningssretten kan efter ansøgning tillade, at afgiften efter stk. 1 og 3 opkræves månedsvist bagud. Tilsvarende gælder for udskrifter, der rekvireres elektronisk, men attesteres af retten. Der er udpantningsret for afgiften.

§ 49 b. Afgiften ved et samlet udtræk på flere ejendomme, andele i andelsboligforeninger eller personer beregnes efter § 49 a, stk. 1 og 2. For den del af et samlet udtræk, der overstiger 500 enkeltopslag, betales dog alene 15 kr. pr. enkeltopslag.

Stk. 2. § 49 a, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse.

§ 1

I lov om retsafgifter, jf. lovebkendtgørelse nr. 936 af 8. september 2006, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 168 af 12. marts 2008, lov nr. 1550 af 21. december 2010 og senest ved § 3 i lov nr. 325 af 11. april 2012, foretages følgende ændringer:

1. I *overskriften* til kapitel 8 ændres »og forespørgsler« til: »mv.«

2. I § 48 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* For opslag i og udskrifter af akter fra det digitale tinglysningssystem finder stk. 1, 1. pkt., ikke anvendelse. For Tinglysningssrettens udfærdigelse af udskrifter svares dog afgift efter stk. 1, 1. pkt.«

3. §§ 49 a og 49 b ophæves.

§ 2

I tinglysningsafgiftsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 462 af 14. maj 2007, som ændret bl.a. ved § 10 i lov nr. 577 af 6. juni 2007 og senest ved lov nr. 295 af 11. april 2011, foretages følgende ændringer:

§ 2. Afgiften afrundes opad til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Stk. 2. ...

§ 4. For tinglysning af ejerskifte af fast ejendom eller andele heraf udgør afgiften 1.400 kr. og 0,6 pct. af afgiftsgrundlaget efter stk. 2. Dette gælder også, hvis ejerskiftet er betinget.

Stk. 2. ...

§ 5. For tinglysning af pant, bortset fra retsphant, udgør afgiften 1.400 kr. og 1,5 pct. af det pantsikrede beløb. Det pantsikrede beløb er pantebrevets nominelle hovedstol. Indeholder pantebrevet bestemmelse om opskrivning af hovedstolen, er det pantsikrede beløb det højeste beløb, hovedstolen kan opskrives til. Hvis det højeste beløb, hovedstolen kan opskrives til, ikke fremgår direkte af pantebrevet, skal den afgiftspligtige i pantebrevet efter bedste skøn angive det højeste beløb, hovedstolen kan opskrives til inden for en periode af 10 år fra anmeldelsen til tinglysning. Afgiften beregnes herefter af dette beløb. Afgiver den afgiftspligtige ikke det omhandlede skøn, eller er registreringsmyndigheden i tvivl om rigtigheden af skønnet, oversender registreringsmyndigheden spørgsmålet om fastsættelse af værdien til told- og skatteforvaltningen til afgørelse, når tinglysningsekspeditionen er afsluttet. Registreringsmyndigheden underretter samtidig anmelderen om oversendelsen til told- og skatteforvaltningen. Told- og skatteforvaltningen fastsætter herefter afgiften. 3.-8. pkt. gælder ikke for tinglysning af pant for indekslån, der ydes efter realkreditloven.

Stk. 2. ...

Stk. 3. Ved en afløsning af et ejerpantebrev efter stk. 2 skal der ud over afgiften efter stk. 1 betales en afgift på 1.400 kr.

§ 5 a. ...

Stk. 2. Er det tidligere pant tinglyst ved et ejerpantebrev, udløser anvendelsen af afgiftsfritagelsen i stk. 1 en afgift på 1.400 kr.

§ 6. For tinglysning efter tinglysningslovens § 42 d af ejendomsforbehold i motorkøretøjer, påhængs- og sættevogne til biler samt campingvogne udgør afgiften 1.400 kr. og 1,5 pct. af det beløb, ejendomsforbeholdet skal sikre på tidspunktet for anmeldelsen. Tinglysning af transport til en ny debitor er omfattet af § 7. Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler om dokumentation for afgiftsgrundlaget efter 1. pkt.

§ 6 a. For tinglysning af adkomstændringer ved selskabers m.v. fusion, fission, omdannelse eller tilførsel af aktiver til

1. § 2, *stk. 1*, affattes således:

»Den del af afgiftsbeløb efter denne lov, der er beregnet som en procentdel, afrundes opad til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.«

2. I § 4, *stk. 1*, § 5, *stk. 1* og 3, § 5 a, *stk. 2*, § 6, § 6 a, § 7, *stk. 1-3*, og § 9, *stk. 1, 1.* og 2. *pkt.*, ændres »1.400 kr.« til: »1.660 kr.«

sådanne selskaber udgør afgiften 1.400 kr. Der skal ved anmeldelsen afgives en erklæring om, at ændringen er omfattet af 1. pkt. Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler for udformningen af erklæringen.

§ 7. For andre tinglysninger, der ikke er omfattet af §§ 4-6 a, udgør afgiften 1.400 kr., jf. dog § 8.

Stk. 2. Udløser anmeldelsen tinglysning af flere rettigheder på en eller flere faste ejendomme eller i flere løsøregenstande m.v., udgør afgiften i alt 1.400 kr. for hver rettighedstype.

Stk. 3. Udløser anmeldelsen tinglysning af navne- og adresseændringer, udgør afgiften 1.400 kr. Dette gælder dog ikke, hvis anmeldelsen alene er begrundet i, at en af parterne, eller den, som skal modtage meddelelser om pantet, selv skifter navn eller ændrer adresse, uden at der sker et identitetsskift.

§ 9. Ved tinglysninger på flere ejendomme, der sker som led i en samlet pantsætning, et samlet ejerskifte eller en samlet pålæggelse af en servitut, og som bygger på et retsforhold mellem samme parter, betales ud over den variable afgift, der er nævnt i § 4, stk. 1, eller i § 5, stk. 1, alene én afgift på 1.400 kr. Sker der tinglysning af flere rettighedstyper, udgør afgiften dog 1.400 kr. pr. rettighedstype.

Stk. 2. ...

§ 8. Afgiftsfri er tinglysning af:

1) ...

...

7) Underpant i et ejerpantebrev, jf. tinglysningslovens § 1 a, stk. 1, § 42 d, stk. 3, § 42 j, stk. 3, eller § 47, stk. 2, samt videreoverdragelse af et allerede tinglyst underpant i et ejerpantebrev til en anden panthaver, jf. tinglysningslovens § 1 a, stk. 4, § 42 d, stk. 7, § 42 j, stk. 7, eller 47, stk. 6.

...

13) ...

Stk. 2. ...

§ 23. Den ved tinglysning eller registrering indbetalte afgift godtgøres af told- og skatteforvaltningen efter anmodning, dog med fradrag af 1.400 kr., når der anmodes om godtgørelse af den ved tinglysning indbetalte afgift. ...

Stk. 2. ...

§ 47 c. Indehaveren af en erhvervsvirksomhed kan ved anvendelse af skadesløsbrev underpante, hvad virksomheden ejer og fremtidig erhverver (virksomhedspant), jf. stk. 3 og 4. ...

Stk. 2. ...

Stk. 3. Virksomhedspant kan omfatte

3. I § 8, stk. 1, nr. 7, ændres »eller § 47, stk. 2,« til: »§ 47, stk. 2, eller § 47 e, stk. 5,« og »eller § 47, stk. 6« ændres til: »§ 47, stk. 6, eller § 47 e, stk. 9«.

4. § 23, stk. 1, 1. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

»Afgift, som er indbetalt ved tinglysning eller registrering, godtgøres af told- og skatteforvaltningen efter anmodning. Den del af afgiftsbeløb vedrørende tinglysning, der ikke er beregnet som en procentdel, godtgøres ikke.«

§ 3

I lov om tinglysning, jf. lovbekendtgørelse nr. 158 af 9. marts 2006, som ændret senest ved lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 47 c, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »skadesløsbrev«: »eller ejerpantebrev«.

2. § 47 c, stk. 3, nr. 3, affattes således:

- 1) ...
- 2) ...
- 3) de i § 42 c nævnte køretøjer, som ikke er og aldrig har været registreret i Centralregisteret for Motorkøretøjer eller i et tilsvarende udenlandsk register,

4) ...

Stk. 4. ...

Stk. 5. Tinglyst virksomhedspant skal respektere senere udlæg, hvis udlægshaveren senest 3 hverdage efter udlæggets foretagelse har givet meddelelse til virksomhedspanthaveren om udlægget.

§ 47 e. ...

...

Stk. 4. Reglen i § 42 g, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse med hensyn til skadesløsbreve som nævnt i § 47 c, stk. 1, og § 47 d, stk. 1.

- »3) de i § 42 c nævnte køretøjer, såfremt pantsætteren driver erhvervsvirksomhed med køb og salg af køretøjer,«

3. I § 47 c, stk. 5, ændres »virksomhedspanthaveren« til: »virksomhedspanthaver«.

4. I § 47 c indsættes som *stk. 6* og *7*:

»*Stk. 6.* Tinglyst virksomhedspant skal respektere underpant i løsøre, jf. § 47, der er tinglyst ved virksomhedspantsætterens erhvervelse af den pågældende genstand. Tilsvarende gør sig gældende i forhold til gyldigt aftalt ejendomsforbehold i løsøre.

Stk. 7. Tinglyst virksomhedspant skal respektere ejendomsforbehold og underpant i de i § 42 c nævnte køretøjer, der er tinglyst ved virksomhedspantsætterens erhvervelse af det pågældende køretøj.«

5. § 47 e, *stk. 4*, affattes således:

»*Stk. 4.* § 42 g, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse med hensyn til skadesløsbreve og ejerpantebreve som nævnt i § 47 c, stk. 1, og skadesløsbreve som nævnt i § 47 d, stk. 1.«

6. Efter § 47 f indsættes:

»**47 g.** Underpant i ejerpantebreve, der giver virksomhedspant, skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om pantebrevet, og mod aftaler om eller retsforfølgning mod det pantsatte.

Stk. 2. Underpant i ejerpantebreve efter § 47 c, stk. 1, der skal fortrænge en utinglyst underpanteret i et ejerpantebrev eller inden for ejerpantebrevets ramme, skal selv være tinglyst, og erhververen ifølge aftalen være i god tro.

Stk. 3. § 1 a, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse for en panthaver med tinglyst underpant i et ejerpantebrev, der giver virksomhedspant.

Stk. 4. § 15, stk. 6, finder tilsvarende anvendelse ved tinglysning af rettigheder i et ejerpantebrev, der giver virksomhedspant, eller inden for ejerpantebrevets ramme.

Stk. 5. Overdragelse eller anden overførsel af rettigheder som nævnt i stk. 5 skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om den pågældende rettighed, og mod retsforfølgning mod rettigheden.

Stk. 6. Ved overdragelse til eje eller pant af tinglyste negotiable ejerpantebreve, der giver virksomhedspant, finder §§ 27 a-31 anvendelse. Et tinglyst ejerpantebrev, der giver virksomhedspant, er ikke negotiabelt, medmindre dette klart fremgår af pantebrevet. Skadesløsbreve er ikke negotiable pantebreve.

§ 49 c. ...

...

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at retten i forbindelse med tinglysning i henhold til stk. 1 skal sende meddelelse til den, der ifølge tingbogen er berettiget til at disponere om den pågældende rettighed, herunder om anmelderens betaling af et gebyr for denne meddelelse.

Stk. 7. Efterstillede panthaveres tiltræden af et virksomhedspant skal ske med respekt af foranstående panthavere.«

7. I § 49 c, *stk. 5*, udgår », herunder om anmelderens betaling af et gebyr for denne meddelelse«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. juli 2013.